

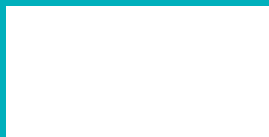
Zašto slijediti Isusa?

Zašto slijediti Isusa? odgovara na važna pitanja o integritetu Biblije, ko je Isus i zašto ga mi trebamo. Upoređuje tradicije muslimana sa onim što kršćani poučavaju i pokazuje da postoje čvrsti razlozi za čitanje i vjerovanje onoga što Indžil ili Eevandjelje kaže.

Napisana jednostavnim stilom, **Zašto slijediti Isusa?** pomaže muslimanima koji traže istinu da razumiju kršćanstvo.

Steven Masood je živio u Pakistanu, Srednjem istoku i Britaniji i veoma je poštovan kao pisac i apologeta.

*Zašto
Islijediti
Isusa?*

Steven Masood

Originally published in the English as:
Why Follow Jesus? by Steven Masood.
© 1997 Steven Masood and Word of Life.
© 2001 by Operation Mobilisation Greater Europe for the Bosnian edition.
Second edition 2006.
Translated by permission. All rights reserved.

Prijevod: Enisa Dedić
Lektura: Svjetlana Brezo, Mirjana Bjeloš

Izdaje: Operation Mobilisation Greater Europe

Sva prava zadržana. Zabranjeno preštampavanje ove knjige (u cijelosti ili djelimično) u bilo kom obliku ili bilo kojim sredstvima: elektronski, mehanički, fotokopiranjem i sl. bez dopuštenja izdavača. U Velikoj Britaniji ovakva dopuštenja izdaje Copyright Licensing Agency, 90 Tottenham Court Road, London W1P 9HE.

Uvod

Islam i kršćanstvo vjeruju da je Bog opremio proroke i apostole da vode čovječanstvo pravim putem. On je inspirisao i poslao svoje otkrivenje tim ljudima za vodstvo. Danas nam je to otkrivenje pristupačno u pisanoj formi.

Muslimani i kršćani su upoznati sa imenima kao što su Adam, Abraham, Izak, Jakov, Mojsije, David, Salomon i Isus. Dok i islam i kršćanstvo vjeruju u Isusa kao Riječ i Duh Božji, kršćanstvo preuzima nekoliko odlučnih koraka dalje. Ono tvrdi da je Isus Spasitelj čovječanstva, poslan od Boga za ovu svrhu.

Ljudi su danas više sumnjičavi o stvarima oko nas nego ikada prije. Oni pitaju »Zašto?« i »Kako?«. Njihovo istraživanje također ispituje i kršćansku vjeru. Mi shvatamo da svi, uključujući i većinu muslimana, nemaju vremena ili energije da čitaju duge knjige. Iz ovog razloga predstavljamo vam jednu skraćenu verziju odgovora na pitanja: »Ko je Isus?« i »Zašto ga slijediti?«

Odgovori na ta pitanja su dati u praktičnoj perspektivi koja je prikladna i čitljiva. Iako počasne titule nisu štampane uz svako ime, autor i izdavač odnose se prema imenima proroka i apostola u najvećem poštovanju.

Prvo poglavlje

Knjiga

Za muslimane Kur'an i Hadis (tradicije) su najveći autoritet. Za kršćane, to je Biblija, koja je izvor kršćanske vjere. To je zbirka ili biblioteka knjiga. Sama riječ »Biblija« dolazi od grčke riječi »biblia«, što znači »knjige«.

Šesdeset i šest knjiga u Bibliji je napisano na tri jezika od jednog broja Božjih ljudi u periodu od 1500 godina. Oni su imali različita zanimanja: bili su proroci, kraljevi, pastiri, ribari, učenjaci, jedan vojnik, službenik, doktor i misionari. Premda su se razlikovali po zanimanju i iako su živjeli u različitim vremenima, svi su bili pozvani od Boga radi jedne svrhe: da proglaše njegovu Riječ.

Postoji mnogo knjiga pored Biblije koje nam govore velike istine, ali Biblija je drugačija. Ona nam ne govori samo o postojanju svetog Boga, koji nas je stvorio i voli nas, nego i o tome da smo mi izgubili naš put k njemu radi grijeha. Govori nam kako mu se možemo vratiti i biti u njegovoj prisutnosti zauvijek.

SADRŽAJ BIBLIJE

Biblija je podijeljena u dva dijela, na Stari zavjet i Novi zavjet. Oni su usredotočeni na dva velika odnosa, nazvana »savezi«, koje je Bog učinio: prvi, sa nacijom Izrael, kroz Mojsija, i drugi, sa cijelim čovječanstvom, kroz Isusa.

Stari zavjet

Stari zavjet govori o Božjem djelovanju sa Izraelskim narodom na temelju saveza koji je on učinio s njima preko Mojsija. Prvi dio govori o stvaranju čovjeka, potopu, pozivu Abrahama i izdvajanju Izraelskog naroda za Boga od potomaka Isaka i Jakova.

Nakon čudesnog izbavljenja Izraelskog naroda iz ropstva u Egiptu i uspostavljanju saveza i zakona kroz Mojsija, Stari zavjet bilježi istoriju Božjeg odnosa sa Izraelom. Također nam govori o usponima i padovima ove nacije, njenom pobunjeništvu protiv Boga, mnogim proročkim upozorenjima i kazni koju je Bog donio na Izrael. Zajedno s ovim nalazimo i niz proročanstava o dolasku Spasitelja, Mesije i davanju novog zavjeta.

Novi zavjet

Novi Zavjet je iskaz ispunjenja tih proročanstava i novog saveza koji je Bog učinio kroz Isusa, prijateljima muslimanima poznatog kroz Kur'an

kao el-Mesih, Isa, ili sin Merjemin. Poruka Novog zavjeta se usredotočuje na Božju svetost i njegovo pribavljanje spasenja za čovječanstvo kroz Isusa Krista. *Evandjelje* nam predstavlja Spasitelja. Poglavlja u *Djelima* opisuju širenje evanđelja, dobre vijesti o spasenju. Poslanice daju detalje o blagoslovima tog spasenja, dok posljednja knjiga, nazvana *Otkrivenje*, promoviše njegov vrhunac.

Ipak, neki mogu pitati: »Sve ovo je napisano davno. Kako je Biblija mogla doći do nas? Je li Biblija u suštini ista kao što je bila kada je napustila te ranije ruke? Jesmo li sigurni da nijedan original nije bio izgubljen? Je li išta dodano Bibliji što ne bi trebalo biti tamo?«

U narednim poglavljima ćemo se baviti ovim i drugim pitanjima u svjetlosti valjanih dokaza.

REDOSLIJED BIBLIJSKIH KNJIGA

Raspored knjiga ne slijedi redosljed kojim su one zapisane, iako prva knjiga, *Postanak*, bilježi najranija vremena, dok nam posljednja, *Otkrivenje*, govori o njihovom kraju. Ipak, knjige su poredane prema literarnom tipu ili stilu. U Starom zavjetu, prvih pet knjiga su poznate kao »knjige zakona«; od *Jošue* do *Ester* su »istorijske knjige«; knjige od *Joba* do *Pjesme nad Pjesmama* su poznate kao »pjesničke knjige«, ponekad i kao »mudrosne knjige«, a od *Izaije* do *Malahije* su »proročke knjige«. U Novom zavjetu, prve četiri su biografski prikaz Isusovog života dok su *Djela* istorijski prikaz rane crkve. Od poslanice *Rimljanima* do *Judine* poslanice su pisma, a posljednje, *Otkrivenje*, je napisano na tzv. »apokaliptičnom« jeziku.

Spisak 39 starozavjetnih i 27 novozavjetnih knjiga se može naći na prvoj strani svake Biblije gdje je dat njen sadržaj.

IMENA I REDOSLIJED BIBLIJSKIH KNJIGA

Stari zavjet

Postanak	1. Kraljevima	Propovjednik	Obadija
Izlazak	2. Kraljevima	Pjesma nad Pjesmama	Jona
Leviti	1. Ljetopisa	Izaija	Mihej
Brojevi	2. Ljetopisa	Jeremija	Nahum
Ponovljeni zakon	Ezra	Tužaljke	Habakuk
Jošua	Nehemija	Ezekijel	Sefanija
Suci	Ester	Danijel	Hagaj
Ruta	Job	Hošea	Zaharija
1. Samuelova	Psalmi	Joel	Malahija
2. Samuelova	Izreke	Amos	

Novi zavjet

Evangelje:	Poslanica Efežanima	Poslanica Jevrejima
po Mateju	Poslanica Filipljanima	Jakovljeva poslanica
po Marku	Poslanica Kološanima	1. Petrova poslanica
po Luki	1. Poslanica Solunjanima	2. Petrova poslanica
po Ivanu	2. Poslanica Solunjanima	1. Ivanova poslanica
Djela apostolska	1. Poslanica Timoteju	2. Ivanova poslanica
Poslanica Rimljanima	2. Poslanica Timoteju	3. Ivanova poslanica
1. Poslanica Korinćanima	Poslanica Titu	Judina poslanica
2. Poslanica Korinćanima	Poslanica Filemonu	Otrkivenje Ivanovo
Poslanica Galaćanima		

Drugo poglavlje

Biblija i Kur'an

Interesantno je znati da Kur'an također potvrđuje Bibliju kao Riječ Božju. Bog je taj koji otkriva Pisma (Sveta Pisma, Riječ Božju). Uobičajeni izraz u Kur'anu za prethodna pisma je »el-kitab« (knjiga), a Jevreji i kršćani su identificirani kao »Ahlul-Kitab« (ljudi knjige). Slijedeći izrazi se također koriste kao reference dijelovima Biblije:

1. *Tevrat* – Tora, prvih pet knjiga Biblije
2. *Zebur* – Psalmi
3. *Sahaif-a-anbia* – proročke knjige
4. *Indžil* – Evanđelje, Novi zavjet

U islamskoj i kršćanskoj terminologiji riječ Tora se, uopšteno, odnosi na otkrivenje dato Mojsiju. Također se koristi da opiše ukupan broj jevrejskih pisama, kršćanima opšte poznat kao Stari zavjet. Slično tome, Indžil se odnosi na cijelu zbirku Svetih Pisama koju kršćani nazivaju Novi zavjet.

Kur'an naglašava da su Tevrat, Zebur, Sahaif i Indžil Božje knjige, njegova riječ, njegova svjetlost i 'Furqan' (kriterij). Drugim riječima, one su osnove Božjeg suda ljudi.¹

Univerzalnost Tore i Indžila je poduprijeta Kur'anom i on insistira na tome da su Indžil i Tora vodiči za svakoga, »svjetlo ljudima i uputstvo i milost«.²

INDŽIL KAO STANDARD

Kršćanima se govori da sude prema Indžilu: »I sljedbenicima Indžila smo bili naredili da sude prema onome što je Allah objavio u njemu. Oni koji nisu sudili prema onome što je Allah objavio- pravi su grešnici«.³

Da li bi Kur'an zapovijedao kršćanima da sude prema Indžilu kada ne bi bilo nikakvog razloga da se vjeruje da on, Indžil, nije autentičan u svakom detalju?

BOŽJA RIJEČ SE NIKADA NE MIJENJA

Kur'an tvrdi da niko ne može promijeniti riječ Božju: »Prema Allahovu zakonu koji odvazda važi, a ti nećeš vidjeti da se Allahov zakon promijeni«.⁴ Mnogo prije Kur'ana, Biblija je to potvrdila sličnim riječima: »Trava sahne i cvijeće vene, ali riječ Boga našega ostaje dovijeka«.⁵

KUR'AN NE UKAZUJE NA PROMJENU

U Kur'anu ne postoji ni jedan nagovještaj da je biblijski tekst izmijenjen ili iskrivljen. Riječ »tehrif« se nikada ne koristi kao referenca na samu Bibliju. Kur'an povremeno optužuje Jevreje zbog sakrivanja istine, ali nikada ne stavlja ovu optužbu na kršćane. Ni na jedan način se ne nagovještava da je tekst Biblije iskrivljen.

PRIJE MUHAMEDA

Neki tvrde da su Tora i Indžil bili iskrivljeni prije pojave islama. Ako je to tako, zašto Kur'an potvrđuje da je poruka islama jednostavno potvrda prethodnih pisama? Prema Kur'anu, koji je bio napisan otprilike šest stotina godina poslije pisanja Indžila i Tore, Indžil je bio u čistoj formi u Muhamedovo vrijeme. Da Indžil nije bio ispravan i potpuno tačan u vrijeme Muhameda, onda Kur'an ne bi trebalo da upućuje kršćane da sude po tome što je Bog otkrio u Evanđelju.

POSLIJE MUHAMEDA

Ostali podržavaju mišljenje da su Tora i Indžil bili izmijenjeni neko vrijeme nakon što je Muhamed počeo propovijedati. Ipak, ovo mišljenje protuslovljava tvrdnju Kur'ana da je vodič prethodno nadahnutih knjiga.⁶ Na ovaj način, ko god tvrdi da je postojala iskrivljenost u tekstu Tore i Indžila, također neizbježno optužuje Kur'an za neuspjeh u svojoj ulozi vodiča!

Ako su Pisma napisana prije islama iskrivljena, Kur'an ne bi trebalo da nalaže muslimanima da kažu: »Recite: Mi vjerujemo u Allaha i u ono što se objavljuje nama, i u ono što je objavljeno Ibrahimu, i Ismailu, i Jakubu i unucima, i u ono što je dato Musau* i Isau* i u ono što je dato vjerovjesnicima od Gospodara njihova; mi ne pravimo nikakve razlike među njima, i mi se samo Njemu pokoravamo.«⁷

DOKUMENTARNI DOKAZ

Brojni primjerci manuskripta svih dijelova Biblije koji su napisani vijekovima prije Muhameda dostupni su nam i danas. Na primjer, *Svici sa Mrtvog mora*, koji su bili napisani prije 68 godine n.e. imaju većinu sadržaja svake knjige Starog zavjeta, izuzev jedne, knjige o *Esteri*.⁸ Također, neki od najstarijih grčkih manuskripta cijelog Novog zavjeta koji su raspoloživi za istraživanje jesu *Codex Alexandrinus* i *Codex Sinaiticus*. Ovi manuskripti datiraju iz četvrtog i petog vijeka n.e. i mogu se proučavati u Britanskom muzeju u Londonu. Drugi rani manuskript je *Codex Vaticanus* u Vatikanskoj biblioteci, koji također datira iz istog vremena kao i druga dva. U mnogim velikim bibliotekama mogu se proučavati manuskripti dijelova Novog zavjeta iz perioda do drugog vijeka n.e. Pouzdanost današnje Biblije se može dokazati poređenjem sa dokumentima kao što su ovi.

Savremeni *bona fide* prijevodi su zapravo jednakog sadržaja kao i tekući dokumenti Muhamedovog vremena. Oni se ne razlikuju niti u jednoj tački doktrine. Bog je sačuvao svoju riječ u prošlosti i može da je sačuva i u budućnosti.

REFERENCE

- ◆ Mojsije
- ◆ Isus

1. Kur'an 2:101, 3:23, 5:44, 40:53-54, 2:53, 21:48, 2:87, 5:46
2. Kur'an 28:43, 3:3-4, 6:92
3. Kur'an 5:47
4. Kur'an 48:23
5. Izaija 40:8
6. Kur'an 5:48
7. Kur'an 2:136
8. F.F. Bruce, *Second Thoughts on the Dead Sea Scrolls*, (Grand Rapids: Wm B. Eerdmans Publishing Co., 1964), str. 28

Treće poglavlje

Inspiracija Biblije

Bibliju je pisalo oko četrdeset različitih pisaca u jednom dugom periodu. Oni su koristili tri različita jezika i pisali na tri različita kontinenta, a ipak svaki dio na isti način govori o najbitnijim životnim pitanjima.

Biblija je, kao što je i ranije rečeno, podijeljena na dva dijela ili »zavjeta«. Prvi dio, Stari zavjet, govori o načinu Božjeg djelovanja sa Izraelskim narodom. Drugi dio, Novi zavjet, govori o životu Isusa Krista i njegovih prvih učenika i uključuje poslanice koje su napisane da bi pomogle ranim vjernicima da se čvrsto drže Isusovih učenja.

BOŽJA RIJEČ

Biblija je inspirisani zapis Božjeg otkrivenja, a ne samo slučajna kompilacija zapisa ljudi kao autora. Bog je onaj koji je upućivao svoje ljude.¹ On je otkrio svoju riječ u uobičajenim ljudskim književnim oblicima kao što su istorijska naracija, poezija, izreke, propovijedanje i didaktičko učenje.

SVJEDOČANSTVO

»Svako Pismo, bogoduho, također je korisno za poučavanje, za ukor, za popravljavanje, za odgoj – onaj u pravednosti, da čovjek Božiji bude spreman, opremljen za svako dobro djelo.«²

Za muslimane ovo ne predstavlja novi koncept, jer je to temeljni dio učenja Kur'ana.³

STARI ZAVJET

Mi nalazimo izraz »Ovako kaže Gospod« više od 3800 puta u Starom zavjetu. To jasno govori o vjeri pisaca da su govorili ili pisali u Božje ime. Vidimo da su Božji ljudi, poput Mojsija i Davida, bili inspirisani od Boga. Iako su Stari zavjet pisali razni pisci u periodu od više hiljada godina, Božje djelovanje sa ljudima ostaje nepromijenjeno i na taj način se pojavljuje jedna sveopšta slika.

Neki važni primjeri

Biblija bilježi da je Bog progovorio Mojsiju: »Idi dakle! Ja ću biti s tobom kada budeš govorio, i kazivaću ti što ćeš govoriti«⁴, što jasno govori da je Mojsije bio inspirisan od njega. Bog je također govorio kroz Davida kada je rekao: »Jahvin Duh govori po meni, njegova je riječ na mom jeziku.«⁵ Nalazimo slične dokaze u proročkim knjigama. Na primjer, Jeremija bilježi da mu je Bog rekao: »Evo, u usta tvoja stavljam riječi svoje.«⁶

Postoje mnogi načini na koje je ostvarena Božja volja objavljena u Starom zavjetu. Bog nju nije otkrio samo kroz one kroz koje je govorio svoje riječi, nego također i kroz živote onih koje je dotakao na ovaj ili onaj način; na primjer, priča o Ruti i priča o Jobu. Svi oni, veoma različito, pokazuju Božji karakter i način na koji njegova ljubav za njegov svijet doseže preko vremena i prostora da bi se brinula za pojedince.

ISUSOV SUD

Vidimo da je Isus vjerovao da je Stari zavjet Božja Riječ, kada je rekao: »treba se ispuniti sve što je zapisano o meni u Zakonu Mojsijevu, u Prorocima i Psalmima.«⁷ Ova tri dijela čine cijeli Stari zavjet.

Isus, također, potvrđuje Novi zavjet prije nego što je i bio napisan. Prije raspeća, kazao je svojim učenicima da će ih Duh Sveti, kada dođe, podsjetiti na sve stvari koje je on, Isus, bio rekao. Obećao im je da će ih Duh Sveti upoznati sa svom istinom.⁸ Zbog toga su apostoli govorili da oni ne govore »riječima kakve uči ljudska mudrost, nego riječima kakve uči Duh.«⁹

METOD

Bog je koristio mnoge metode da otkrije svoju riječ ljudima. Nekima ju je dao kroz direktni govor, a drugima kroz snove i vizije. Njegov Sveti Duh ih je vodio dok su pisali ili govorili koristeći potpune, normalne sposobnosti inteligencije i ličnog stila. Bog im je dao slobodu da pišu i govore svojim pojedinačnim pozadinama, ličnim obilježjima, vokabularom i stilom. Da su pisci Biblije bili samo olovke u Božjim rukama, umjesto ljudi, njen stil i vokabular bio bi jednoličan. Ali, to nije tako jer vidimo da njihova individualnost dolazi do izražaja. Ipak, iza njih svih stoji Bog i njegovo otkrivenje o sebi samom. To Bibliji daje jedinstvo.

Tvoja je riječ sojetiljka mojoj nozi i sojetlo na mojoj stazi.

(Psalam 119:105)

JEDINSTVO PORUKE

Od početka do kraja postoji jedna priča o Božjem planu spasenja za čovječanstvo. Postoji samo jedna poruka kroz cijelu Bibliju jer postoji samo jedan Bog i jedno čovječanstvo. Bog se ne mijenja, niti problemi sa kojima se čovječanstvo suočava, a najveći od njih je: kako upoznati Boga. On je jasno pokazao da je on svet, potpuno svet, da nijedan čovjek ne živi svetim životom i zbog toga ne može znati svetog Boga. Biblija otkriva ovaj univerzalni problem. U svojoj poruci ona kaže da je Bog sam obezbijedio odgovor za taj problem, koji ćemo razmatrati potpunije u kasnijim poglavljima.

REFERENCE

1. 2. Petrova poslanica 1:20-2
2. 2. Poslanica Timoteju 3:16-17
3. Kur'an 2:136; 5:47; 10:95; 29:46
4. Izlazak 4:12
5. 2. Samuelova 23:2
6. Jeremija 1:9
7. Luka 24:44
8. Ivan 14:26; 16:13; 1. Ivanova poslanica 2:20,27
9. 1. Poslanica Korinćanima 2:13

Četvrto poglavlje

Vjerodostojnost Biblije

Zamislite kako bi izgledalo da su postojale trake i video rekorderi, televizija i kompjuteri u vrijeme proroka koji su bili inspirisani od Boga i da su na taj način zabilježili svoju poruku. Danas bismo bili u mogućnosti da vidimo izvorne dokumente njihovog rada ili da ih čujemo kako govore, ali nemamo tako prikladnu pomoć. Ono što imamo danas je njihova poruka koja je zabilježena u Bibliji. Ona je bila prepisivana bezbroj puta i zbog toga neki ljudi pitaju: »Možemo li biti sigurni da je Biblija besprijekorno sačuvana?«

IZVORNI MANUSKRIFTI

Neki ljudi kažu da vjeruju u Bibliju, ali ne u Bibliju koju imamo danas. Jedan od najčešćih prigovora je da nemamo prve manuskripte. Ljudi pokušavaju dokazati da se i sami biblijski učenjaci slažu da su svi izvorni biblijski manuskripti uništeni.¹

Iako može biti istina da su svi oni možda uništeni, treba da imamo na umu da onda kada su biblijske knjige bile pisane nije bilo nikakvih štamparija pogodnih za umnožavanje primjeraka.

Stari zavjet

Postoje hebrejski Starozavjetni manuskripti koji datiraju od prije Muhamedovog vremena. Do 1947., najstarija nama dostupna kopija Starog zavjeta datira iz perioda od oko 900. godine n.e. Tada su pronađeni *Svici sa Mrtvog mora* i dobili smo djelimične i kompletne primjerke svake knjige Starog zavjeta izuzev *Estere*. Svi oni potiču od prije 70. godine n.e., a pretpostavlja se da mnogi potiču iz jednog vijeka ranije.

Nash Payrus koji sadrži dijelove *Izlaska* i *Ponovljenog zakona* datira iz perioda između 100. godine p.n.e. i 70. godine n.e. Također postoji zbirka od oko 200 hiljada fragmenata biblijskih tekstova na hebrejskom i aramejskom jeziku, kao i druge jevrejske literature, religioznih i nereligioznih tekstova, koja nam je dostupna. Zove se *Geniza Fragmenti* i ona potiče iz 400-tih godina n.e.

Isto tako dostupna nam je i lista Starozavjetnih knjiga od prije Muhameda. Na primjer, Josifa (90. n.e.), jevrejskog historičara, koji je pisao Grcima i Rimljanima u odbranu jevrejske nacije i vjere. Imamo i listu Jamnijskog koncila (75-117 g.n.e.). Na ovom saboru jevrejske vođe su u toku svoje diskusije listali Starozavjetne knjige. Poslije je Laodicejski koncil

(363 g.n.e.), koncil kršćanske crkve, održan da bi se priznale knjige Pisma u Starom i Novom zavjetu. Postoje i druge dostupne liste u pisanjima različitih crkvenih vođa i sve one pokazuju da su Jevreji bili veoma ozbiljni i sigurni u sadržaj riječi koju su primili. Kršćani su prihvatili ista hebrejska pisma kao riječ Božju, također.

Postoji mnogo prijevoda Starog zavjeta na grčkom, latinskom i sirijskom jeziku još od prije Muhameda. Oni nabrajaju iste knjige Starog Zavjeta koje mi imamo danas. Također smo upoznati s tim da su prijevodi na etiopskom, armenijskom itd. postojali prije Muhamedovog vremena.

Novi zavjet

Što se tiče Novog zavjeta, dokaz je čak i veći. Imamo oko 4 500 manuskripta sačuvanih u cjelini ili djelimično. Opširni uncijali, kao npr. *Vatikanski*, *Sinajski* i *Aleksandrijski* su svjetski poznati. Oni datiraju iz 300-400 g.n.e.

Postoje i 192 grčka Novozavjetna manuskripta napisana prije Muhameda koje i danas možemo proučavati.

Raspolaže se i sa pet grčkih zbirki knjiga, koje su se koristile na crkvenim službama i koje sadrže dijelove iz Pisma, a napisane su prije Muhameda.

Dostupno nam je i oko 30 prijevoda grčkog Novog zavjeta, također iz vremena prije Muhameda.

Najraniji fragment papirusa koji sadrži dijelove stihova iz Ivana 18:31-33, 37-38 i datira iz 125 g.n.e., nalazi se u biblioteci John Rylands u Manchesteru, u Engleskoj.

Također postoje i dva grčka fragmenta iz Svitaka sa Mrtvog mora u kojima su stihovi iz evanđelja po Marku i 1. Timoteju. Oba ova fragmenta datiraju od prije 70 g.n.e.

Isto tako imamo i dokaz od ranih crkvenih vođa (69-150 g.n.e.). Oni su pisali o Bibliji i citirali su dijelove Pisma u svojim djelima tako da danas skoro cijeli Novi zavjet može biti sastavljen iz njih. Svi ovi manuskripti imaju varijante u tekstu. Ipak, molim vas da zapazite, da suprotno islamu, ove varijante nisu uništene. One su sačuvane, sastavljene, proučavane i procijenjene najvećim i najnepristrasnijim stepenom učenosti. Nijedna od ovih varijanti ne utiče na bilo koju veću ili manju doktrinu kršćanske vjere.

U Starozavjetno vrijeme Jevreji su duboko poštovali sveta Pisma, kao što mnogi danas poštuju Kur'an. Iz ovog razloga oni ne bi dopustili da se bilo koji dio tih pisama uprlja ili pocijepa i baci kao smeće. Oni su bili revni u pamćenju, tačnom prepisivanju poslije kojeg bi original bio uništen uz veliku ceremoniju i dostojanstvo.

Ima mnogo drugih starih knjiga koje nemaju dostupne izvorne manuskripte. Na primjer, Kur'an. Ne postoji poznati prvi manuskript niti istodobna kopija kojom bismo raspolagali. Pošto je postojao jedan broj različitih kopija

sa različitim tekstovima, Usman, treći Muhamedov nasljednik, je odredio komitet da sakupi i sastavi formalnu verziju Kur'ana. Kada je zadatak bio završen naredio je da se sve izvorne i prethodne kopije spale.² Ovo ne znači da Kur'an nije valjan. Ali izgleda protivurječno prihvatiti Kur'an a odbiti Bibliju, kada niti jedno nema svoje originalne manuskripte.

TAČNOST TEKSTA

Svi nismo istoričari ili arheolozi, ali možemo razlučiti o tačnosti priča na veoma jednostavan način – čitajući ih! Čitajte priče o Isusu i vidite jesu li ili nisu istinite. Pogledajmo na iscjeljenje slijepca; to se nalazi u tri od ukupno četiri knjige o Isusovom životu (one su nazvane evanđelja). Priča se nalazi u Mateju 20:29-34, Marku 10:46-52, Luki 18:35-43. Slijepac je prosio, što je danas uobičajeno u siromašnim mjestima gdje takvi ljudi ne mogu da zarade za život. Isusovi učenici nisu bili veoma suosjećajni i rekli su čovjeku da ćuti, dok je Isusu, s druge strane, bilo duboko stalo do čovjeka i iscijelio ga je. Sami pročitajte priču i vidite kako je čovjekova vjera u Isusa naparavila razliku u njegovom životu i ispunila ga radošću.

TREBAJU LI NAM TORA I EVANĐELJE?

Obično prijatelji muslimani kažu da nakon svega njima ne trebaju ranija Pisma zato što ih Kur'an već sadrži. Ipak, Kur'an nigdje ne kaže da on sadrži Toru i Evanđelje, već tvrdi suprotno.

Kur'an tvrdi da se on nalazi u otkrivenim knjigama prijašnjih naroda (Sura 26:196). Dalje tvrdi da je on dat zbog toga što su Arapi tražili izgovore jer oni nisu mogli razumjeti jezike na kojima su ranije knjige, Tora i Evanđelje, bile otkrivene (Sura 6:157,158).

Osim toga, kada je Muhamed nastojao da uspostavi autoritet Kur'ana on ga je postavio uz Toru i Evanđelje, »...donesi Knjigu od Allaha, koja je bolji Vodič nego ijedna od njih, da je mogu slijediti...« (Sura 28:49).

Islamska vjera zahtjeva od muslimana da vjeruju u knjige ranijih proroka i ovaj princip stvara cjelovitu ideju o poništenju učenja protivnog Kur'anu koji traži od muslimana da izjave, »Mi ne pravimo nikakve razlike između jedne i druge od njih...« (Sura 2:136).

Danas, čak i savremenim štamparskim metodama i visoko razvijenim sistemima nije neobično uočiti očite greške u objavljenim materijalima. Tako nije teško vidjeti kako su različiti tekstovi mogli neprimijećeno skliznuti u Bibliju. Svi ovi manuskripti su se morali pisati rukom, a nijedna ljudska ruka nije tako tačna ili oko tako oštro da onemoguću bilo kakvu mogućnost pogrešaka. U najsavremenijim prijevodima ovi različiti tekstovi su zabilježeni u fusnotama. Činjenica je da ih ima samo nekoliko i da oni ne utiču na učenje Novog zavjeta u cjelini, a to je najvažnije. Obično u svojim diskusijama prijatelji muslimani postavljaju pitanje integriteta dva

kratka odlomka. To su posljednjih dvanaest stihova Markovog evanđelja i Ivan 8:1-11. Neki ih manuskripti sadrže dok ih u drugima nema.

Ova dva odlomka ne zauzimaju više od pola stranice u Bibliji, koja ima više od hiljadu i dvjesto stranica. Ne nalazimo nikakvu nauku u njima koja se ne pojavljuje i na drugim mjestima u Novom zavjetu. Oni su dosljedni Novom zavjetu kao cjelini. Ako se ove varijante uzimaju kao dokaz iskrivljenja u Bibliji, onda se isti standard treba primijeniti i na Kur'an ili bilo koju drugu knjigu tog razdoblja za koju se tvrdi da je inspirisana ili otkrivena.

REFERENCE

1. Ahmad Deedat, *Is the Bible the Word of God?* (Je li Biblija Riječ Božja?) (Durban: Islamic Propagation Centre, 1982), str. 64
2. *Sahih Bukhari*, tom 6, str. 479

Peto poglavlje

Vjerodostojnost Biblije (2)

ARHEOLOŠKA NALAZIŠTA

Arheologija je naučno istraživanje ostataka iz prošlosti. Arheolog proučava ostatke drevnih gradova i kuća i ispituje pojedine predmete kao što su posuđe i oruđa pronađena u ruševinama. On pokušava da pročita bilo koje natpise na kamenu, glini ili drugim materijalima koji se ne raspadaju. Arheolozi rade već mnogo godina u zemljama koje se spominju u Bibliji. Stvari koje neprestano dolaze na svjetlo sa njihovih nalazišta su prekrasne.

PISANA UMJETNOST PRIJE MOJSIJA

Jednom su biblijski kritičari rekli da se mnoge stvari zapisane u Bibliji nisu mogle dogoditi. Sada arheološka otkrića pokazuju da su se stvari koje se spominju u Bibliji mogle odvijati na način na koji su opisane. Na primjer, nekad se mislilo da pisanje nije bilo izumljeno u Mojsijevo vrijeme, ali arheologija pokazuje da je ova pretpostavka netačna.

PONCIJE PILAT

Donedavno smo o ovom Rimskom upravitelju znali samo iz Novog zavjeta i iz zapisa Josifa, Filoa i Tacitusa. 1961. godine pronađena je kamena ploča u Cezareji (65 milja od Jeruzalema), na kojoj su zapisana tri imena uključujući i Pilatovo i imperatora Tiberija.¹

OBIČAJI IZ VREMENA PRIJE KRISTA

Arheološka otkrića pokazuju da se običaji od 2000 godina prije Krista uklapaju u Biblijski izvještaj o Abrahamu.² Izvještaj knjige Postanka o Josipu na faraonovom dvoru koristi upravo iste tehničke termine i odnosi se na običaje u egipatskom kraljevskom dvoru od 1800-te godine prije Isusa.³

GRAD TIR

Ezekijel, koji je pisao od 592 do 580. g. p.n.e., je predvidio uništenje grada Tira.⁴ Ovo se desilo za vladavine Nebukodonozora, kralja babilonskog. Nakon toga je došao Aleksandar Veliki i iskoristio ruševine grada da izgradi cestu na jednom otoku. Isto proročanstvo govori da će na mjestu gdje je jednom bio grad ribari raširiti svoje mreže, ali da on neće biti ponovo izgrađen.⁵ Današnji Tir nije izgrađen na mjestu gdje je bio stari. Čak i danas, nekih 2500 godina nakon što je izrečeno ovo proroštvo, ribari šire svoje mreže na stjenovitoj obali.

UNIŠTENJE NINIVE

Prorok Nahum, oko 640. g. p.n.e. je pisao o uništenju i opustošenju Ninive. On je prorokovao da će glavni grad Asirijskog carstva biti uništen silnom poplavom.⁶ Također je rekao da će uništenje biti potpuno.⁷ Oko 612. g. p.n.e. neprijateljska vojska je napala Asirce i grad je bio tako razoren da mu se ruševine nisu mogle pronaći sve do prošlog vijeka, oko 2400 godina kasnije. Mogli bi se dati mnogi primjeri, ali i ovi navedeni pokazuju da Biblija ima integritet i vjerodostojnost, što znači da je možemo čitati sa uvjerenjem.

ISPUNJENA PROROČANSTVA

U biblijskim terminima proročanstvo je Božje otkrivenje istine o prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. Ova proročanstva su često iznad ljudskih predviđanja i izvanredno su detaljna. Njihovo ispunjenje u istoriji je potvrda Božje inspiracije njegovih proroka. Postoji mnogo proročanstava koja su spomenuta u Bibliji. Mnoga su ostvarena, ali postoje i druga koja tek treba da se ispune. Evo samo jednog primjera:

Knjiga Izaije je proročka knjiga u Starom zavjetu i napisana je stotine godina prije nego je Isus bio rođen. Kada čitamo dijelove te knjige iznenađeni smo činjenicom da je Isus živio onako kako je zapisano u njenim odlomcima. Početak 53. poglavlja (stihovi 1-3) govori o tome kako je Isus bio odbačen, a dalje, da je bio ubijen jer ga ljudi nisu razumjeli (stihovi 7-9). Ipak, Bog mu je dao mjesto časti i veličine (stihovi 10-12).

DRUGI PROROCI

Danas ima ljudi koji tvrde da mogu proricati budućnost, ali razmotrite šta oni kažu. Često su tako neodređeni i nejasni kao da je sve beznačajno. Ostatak njihovih predviđanja je ponekad ispravan a ponekad pogrešan, jedva značajna prognoza! Biblijsko proroštvo je drugačije. Ono što Biblija kaže da će se dogoditi uvijek se dogodi. Biblijska proročanstva često govore o stvarima koje će se desiti stotinama godina nakon što umre osoba koja ih je prorekla. Ova ispunjena proročanstva su jak dokaz da je to Božja knjiga, jer samo Bog može otkriti budućnost.

REFERENCE

1. Vidi Luka 3:1; Matej 27:2; Marko 15:1-5; Luka 23:1; Ivan 18:28-29
2. Postanak 12-25
3. Postanak 39-41
4. Ezekijel 26:3-21
5. Ezekijel 26:5,14
6. Nahum 2:6
7. Nahum 3:15

Šesto poglavlje

Riječ koja ostaje

Ima prijatelja muslimana koji priznaju da su *Tora*, *Psalmi*, *Indžil* i pro-ročke knjige dani od Boga. Uza sve to neki kažu da su knjige koje se sada nalaze u Bibliji »mansukh« – poništene ili ukinute.¹ Oni tvrde da ih je Muhamedova poruka, Kur'an, sve zamijenila, uključujući i evanđelje o Isusu i da se Muhamedova poruka neće zamijeniti do sudnjeg dana. Važno je znati da ne postoji ni jedan jedini stih u Kur'anu koji bi ovo podržao. Da li Biblija kaže da su *Zakon* ili *Tora* zamijenjeni *Psalmina*? Istina je upravo suprotno. David kaže, »Zakon je Gospodnji savršen; dušu obnavlja. Odredbe su Gospodnje pouzdane; umudruju priprosta.«² Ovako *Zebur* (*Psalmi*) jasno potvrđuje *Toru*.

Da li je Isus tvrdio da su ranija otkrivenja poništena? Nalazimo ga kako govori: »Ne mislite da sam došao dokinuti Zakon ili Proroke. Nisam došao dokinuti, nego ispuniti.«³

Je li moguće da *Indžil* bude poništen? Isus kaže: »Nebo će i zemlja proći, a riječi moje nikada neće proći.«⁴ Bez sumnje Novi zavjet nas jasno podsjeća: »Svako je tijelo kao trava, i sva slava njegova kao cvijet poljski. Osuši se trava, uvehnu cvijet, ali Riječ Gospodnja ostaje zauvijek.«⁵

Tako ne postoji nikakva zamjena jedne poruke drugom. Radije postoji izgrađivanje na onome što je prošlo, oviseći i čineći volju Božju jasnijom.

SVJEDOČANSTVO KUR'ANA

U Kur'anu ne postoji ni jedan nagovještaj da je on poništio Bibliju. Jedina dva mjesta gdje se koristi glagol »*nasakha*« (poništiti, ukinuti) se odnose na određene stihove u Kur'anu a ne na Bibliju.⁶ U stvari, u Kur'anu nalazimo stihove koji potvrđuju ranija Pisma – Bibliju i koji traže od Jevreja i kršćana da ustraju u onome što je otkriveno u tim Pismima.⁷ Kako je izvrsno da nam Kur'an kaže da ustrajemo u onome što čitamo u Bibliji. Isusove riječi neće nikada proći. On je govorio istinu čovječanstvu u svom vremenu i zato što je čovječanstvo još uvijek isto, ta istina se primjenjuje i danas.

ŽIVOTINJSKE ŽRTVE

Neki mogu pitati: »Zašto kršćani ne prinose Bogu bilo kakve žrtve, drže Šabat ili obrezuju svoju djecu prema Božjim zapovijedima u Tori?«

Stari Zavjet nam govori da kada su Adam i Eva zgriješili i kada se od njih tražilo da napuste Božju prisutnost, Bog je zapovijedio da ljudi kada žele da budu prihvaćeni od njega treba da prinesu žrtve. Vidimo da su

Abraham, Mojsije, David i mnogi drugi prinosili takve žrtve. One su bile slike one konačne koja je trebalo da se prinese od obećanog Spasitelja, Isusa. Detalji koji se tiču njegovog dolaska su prorokovani u mnogim ranim dijelovima Biblije. Njih ćemo proučavati više u kasnijim poglavljima.

U Psalmima David je prorokovao, »Žrtvu i prinos Ti ne htjede... Tada rekoh: 'Evo dolazim!... Užitek mi je, o moj Bože, vršiti Tvoju volju.'«⁸ U Novom zavjetu vidimo da je Isus ispunio ovo proročanstvo, prinoseći sebe kao žrtvu za nas.⁹

Plaćanje računa je potrebno samo dotle dok se ne isplati i izravna cijeli račun. Slično tome, životinjske žrtve su bile potrebne samo dotle dok Isusova žrtva nije bila prinesena. On je stradao jedanput za sve da nas privede Bogu.¹⁰ Stoga kada vjerujemo u Isusa, Bog od nas očekuje vjeru koja nas vodi u život hvale i dobrog ponašanja.¹¹

ŠABAT I CEREMONIJALNI ZAKONI

Šabat je bio označen kao dan odmora za ljude u sjećanje na činjenicu da je Bog završio svoje djelo stvaranja za šest dana. Nakon što povjeruje u Isusa kršćanin postaje novo stvorenje. Tako postoji drugi dan za sjećanje, dan u koji je ovo postalo moguće. To je prvi dan sedmice, dan u koji je Isus bio uzdignut. Stoga se tada kršćani odmaraju i raduju, skupljaju da slave i hvale Boga.

Obrezanje je bilo znak saveza koji je Bog učinio sa Abrahamom. Mojsije je pojasnio njegovo duhovno značenje kada je rekao: »Jahve, Bog tvoj, obrezat će tvoje srce, srce tvoga potomstva, tako da ljubiš Jahvu, Boga svoga, iz sveg srca svoga i iz sve duše svoje, i da živiš.«¹² Vijekovima poslije toga, Bog je rekao kroz proroka Jeremiju: »Evo dolaze dani... kad ću s domom Izraelovim sklopiti Novi Savez. Ne savez kakav sam sklopio s ocima njihovim... Ovo je Savez što ću ga sklopiti ...Zakon ću svoj staviti u dušu njihovu i upisati ga u njihovo srce...«¹³ Ovaj novi savez je zapisan u Novom zavjetu i unutrašnje obrezanje srca je iskustvo svakog iskrenog kršćanina.

Vanjski oblici slavljenja mogu biti promijenjeni ali Bog je taj koji treba da bude proslavljen. Jedan prorok može umrijeti i može doći drugi, ali se Božje riječi nikada ne mogu tretirati kao poništene. Znamo da punina Božje istine nije odjednom otkrivena čovječanstvu, nego, kako Biblija kaže: »U više je navrata i na više načina Bog nekoć govorio ocima u prorocima; u ove posljednje dane progovori nam u Sinu.«¹⁴ Isus je došao da završi Božju misiju jednom i za sve. Ova Božja poruka nije ukinuta; ona traje zauvijek.

Pogledajmo neke vječne istine kojima nas je Isus poučio. Otvorite Bibliju i u Novom zavjetu pronađite prvi od zapisa o Isusovom životu, koji se zove *Evandjelje po Mateju*. Okrenite na peto poglavlje i počnite čitati

od prvog stiha. Ovi stihovi pokazuju put do istinske sreće ili blagoslova i iz tog razloga su prozvani »Blaženstva«.

Isus uči da nebo ne očekuje ponosne ili arogantne, nego one koji ponižno priznaju da su siromašni u duhu i da im je potreban Bog da ih pouči (stih 3). Bog se otkriva, ne onima koji tvrde da znaju sve i raduju se u svojoj vlastitoj dobroti, nego onima koji tuguju zbog svojih manjkavosti i plaću zbog svojih nedostataka (stih 4). Krotki ili ponizni su ti koji će naslijediti Božju naklonost, ne ponosni i hvalisavi (stih 5). Isus kaže da milosrdno srce prima milosrđe od Boga (stih 7). Čistoća počinje u srcu i kada je ono čisto čovjek će vidjeti Boga (stih 8).

Nas ne gledaju kao djecu Božju kroz mržnju, ljutnju i nasilje, nego kroz izmirenje sa nama samima, sa onima oko nas i sa Bogom. Ima još mnogo više ovog predivnog učenja i zasigurno sve ovo pokazuje da je Indžil vječan, jer otkriva vječnu istinu.

REFERENCE

1. Tasfir Baidawi, prema Kur'anu 9:29
2. Psalam 19:7
3. Matej 5:17
4. Matej 24:35
5. 1. Petrova poslanica 1:24,25
6. Kur'an 2:106; 22:51; uporedi 16:101
7. Kur'an 5:44-48
8. Psalam 40:6-8
9. Poslanica Jevrejima 10:6-10
10. 1. Petrova poslanica 3:18
11. Poslanica Jevrejima 13:15,16
12. Ponovljeni zakon 30:6
13. Jeremija 31:31-33
14. Poslanica Jevrejima 1:1,2

Sedmo poglavlje

Proročanstva o Isusu

Bog vidi kraj početka. On ponekad kroz proročanstva otkriva stvari koje se imaju dogoditi u budućnosti. Neka od najčudesnijih biblijskih proročanstava su o Isusu; sjetimo se, na primjer, Izaije 53 kojeg smo spominjali nekoliko puta. Ona pokazuju da je Isus pravi Mesija jer ih je on ispunio.

Mnogo prije nego je Isus bio rođen, jevrejski narod je shvatio da u Pismu postoji mnogo proročanstava o Mesiji. Kad je Isus došao, on im je rekao: »Istražujete Pisma, jer vi sami mislite po njima imati život vječni. I ona su ta koja svjedoče za mene.«¹

Ako čitate evanđelje po Mateju, naći ćete najmanje 21 referencu o ispunjenim proročanstvima! Cijeli Novi zavjet jasno pokazuje da je Isus bio taj koji ih je sva ispunio. Ispitajmo ih nekoliko, kao i njihova ispunjenja.

ISUS TREBA DA SE RODI OD DJEVICE

Stotinama godina prije Krista Bog je govorio kroz proroka Izaiju: »Zato će vam Gospodin dati znak: Evo začet će djevica i roditi sina, i nadjenut će mu ime Emanuel.«² Vidimo ispunjenje ovog proročanstva kada je Mariju (tj. Mirjam) posjetio anđeo i rekao joj da će roditi sina. Sve ovo se dogodilo da bi se ispunilo ono što je Bog obećao.³

ISUS TREBA DA SE RODI U BETLEHEMU

Kroz proroka Miheja, Bog je prorekao da Isus treba da se rodi u Betlehemu.⁴ Ovo proročanstvo je bilo dobro poznato čak i kralju Herodu i njegovim savjetnicima. Novi zavjet nam govori da se Isus zaista rodio u tom gradu Judeje.⁵

ISUS TREBA DA ČINI ČUDA

Ponovo, Bog je rekao kroz proroka Izaiju, »...Evo Boga vašega... Slijepčeve će oči progledati, uši će se gluhih otvoriti, tad će hromi skakati ko jelen, jezik nijemog će klicati.«⁶ Evanđelje po Mateju potvrđuje ovo proročanstvo riječima: »Isus je prolazio kroz sve gradove i sela, poučavajući u njihovim sinagogama i propovijedajući Evanđelje o Kraljevstvu i iscjeljujući svaku bolest i svaku nemoć.«⁷

ISUS TREBA DA BUDE RAZAPET

Isusovo raspeće nije bilo slučajno, ili, jednostavno, stravična greška. Sam Isus je položio svoj život. Zašto? Jer je Bog želio da dovede čovje-

čanstvo sebi. Prorokovano je da se Isus »sam ponudio na smrt i među zlikovce bio ubrojen, da grijehe mnogih ponese na sebi i da se zauzme za zločince.«⁸

Kada je razapet, Rimljani su zajedno s njim razapeli i dvojicu razbojnika, jednog s desne, a drugog s lijeve strane.⁹

ISUSOV BOK TREBA DA BUDE PROBODEN

»Gledat će na onoga koga su proboli.«¹⁰ Ove riječi su se ostvarile na Isusu kada je jedan od vojnika probio njegov bok.¹¹

MNOGA DRUGA PROROČANSTVA

Zapravo, ima mnogo više proročanstava o Isusu nego što je ovdje nabrojeno. Prorokovano je da će ga izdati njegov prijatelj i to je upravo ono što se dogodilo.¹² Zatim je bilo prorokovano da će se Judi platiti trideset srebrnjaka za izdaju i da će on poslije baciti novac u Božju kuću. Taj novac je potom upotrijebljen za kupovinu lončareve njeve,¹³ što je također bilo tačno predviđeno. Juda je tada bio tako siguran da radi pravu stvar, ali je bio pun gorke žalosti kada je vidio ishod svog djela.¹⁴

Iz svega ovoga možemo vidjeti da Biblija nije samo zbirka knjiga. Opšte teme Božjeg djelovanja sa čovječanstvom i odgovora ovog prema Bogu svijetle kroz cijelu Bibliju. Ovo se posebno odnosi na Isusa; proročanstva koja smo razmatrali su kao putokazi koji ukazuju na put ka Mesiji koji dolazi. Kada je Isus došao, on je pogledao na te iste putokaze i dokazao da su oni istiniti.¹⁵ Oni lako mogu biti pogrešno protumačeni. Isus je ustanovio da su Jevreji u njegovo vrijeme čitali znakove (proroštva) na pogrešan način; radije su očekivali pobjedonosnog vojskovođu ili državnika, nego poniznog propovjednika iz sjeverne provincije, Galileje.

ŠTA VI MISLITE?

Neki mogu reći da je Stari zavjet napisan nakon Novog zavjeta da bi nadomjestio ovako precizna proroštva. Ovo jednostavno nije moguće. Jevreji su pazili svoja Pisma krajnjom brižnošću još od 4. vijeka p.n.e. Oni nikada ne bi dopustili uplitanje u njihovu svetu knjigu jer bi to uništilo cijelu osnovu njihove vjere i tradicije.

Istina je da je Stari zavjet već bio široko u opticaju i da je bio preveden prije Isusovog vremena. Prijevod na grčkom jeziku je bio dostupan već u 2. vijeku p.n.e. On se zove *Septuaginta* i danas u muzejima postoje mnoge njegove kopije. Bilo bi nemoguće promijeniti tekst Starog zavjeta u takvim okolnostima. Nedavno su otkrivene kopije knjiga Starog zavjeta, napisane prije nastanka kršćanstva, koje sadrže ista proročanstva. To su *Svici sa Mrtvog mora* koje sam pomenuo u četvrtom poglavlju. Ko god čita Bibliju bez predrasuda, uvjerit će se u njenu istinu.

REFERENCE

1. Ivan 5:39
2. Izaija 7:14
3. Matej 1:18,22,23
4. Mihej 5:2
5. Matej 2:1; Luka 2:4-7; Ivan 7:42
6. Isaija 35:4-6
7. Matej 9:35; uporedi Matej 11:4-6
8. Izaija 53:12
9. Matej 27:38
10. Zaharija 12:10
11. Ivan 19:34
12. Psalam 41:9; (uporedi Ivan 13:18; Matej 10:4)
13. Zaharija 11:12
14. Matej 26:15; 27:5,7
15. Augustin, kršćanin iz petog vijeka, je jednom rekao da je Biblija povezana na ovaj način: »Novi zavjet je u Starom sakriven, Stari u Novom otkriven.«

Osmo poglavlje

Isus, Mesija

Isus je jedinstven. Nalazimo da cijela Biblija, u suštini, govori o njemu. Isus je zlatna nit koja polazi od obećanja njegovog dolaska u *Postanku* do obećanja drugog dolaska u *Otkrivenju Ivanovom*.¹ Muslimani već iz tekstova Kur'ana znaju o Isusovom rođenju i njegovom propovijedanju evanđelja Božjeg kraljevstva.² Također im je poznat iz Kur'ana kao Riječ Božja i kao Duh. Gdje god se u Kur'anu spominje Isus, dat je i njegov patronimični identitet kao *Ibn Maryam* (sin Merjemin), tako da je poznat kao *El-Masih-Isa Ibn Maryam* – Isus, Krist, sin Marijin. Kao i Biblija, i Kur'an svjedoči da je Isusa Bog poslao kao znak blagoslova za zemaljske narode (Sura Imran i Sura Merjema). Poslao ga je kao znak i milost, da ga predstavi kao »*Hujat ullah*« – Allahov dokaz, narodima. Kur'an svjedoči da je Isus *rahmat* (milost) i *ayah* (znak) ali ne ulazi u sve detalje zbog čega je Bog djelovao na takav način i šta zapravo stih iz Kur'ana znači kada kaže: *Wa kana amran Maqzia* – (Tako je unaprijed određeno – Sura 19:21). Potpunije o tome možemo pročitati u Bibliji.

NJEGOV DOLAZAK NA ZEMLJU

Isus se rodio u vrijeme kada su mnogi čekali da obećani Mesija dođe. Kralj Herod je vladao u Jeruzalemu i kada je čuo za rođenje »kralja Jevreja«, pokušao je da ubije svako malo dijete u Betlehemu. Božjim vodstvom, Isus i njegova porodica su pobjegli u Egipat. Nakon Herodove smrti su se vratili i naselili u Nazaretu. Slijedeći pomen o Isusu u evanđelju je u vrijeme kada je on imao dvanaest godina. Otišao je u hram u Jeruzalemu i sjedio sa rabinima, govoreći im o duhovnim stvarima.³

NJEGOVA MISIJA

Isus je počeo svoju službu oko tridesete godine svog života propovijedajući ljudima o velikim stvarima koje je Bog učinio za njih. Jednog dana je sreo Ivana Krstitelja (*Hazrat Yahya*), Božjeg proroka. Kada je Ivan vidio Isusa, pokazao je na njega i rekao ljudima oko sebe, »Gle, Jaganjac Božiji, onaj koji uzima grijeh svijeta!«⁴ On je upućivao na činjenicu da Isus treba da bude žrtva koju će Bog providjeti, kao što je providio ovna za Abrahama i njegovog sina, ili jagnjad koja su žrtvovana kao žrtve za grijeh.⁵

ISUS, KRIST

Samo ime Isus je važno zbog svog značenja: »Gospod spašava«. ⁶ Ovo ime mu nisu dali njegovi roditelji nego sam Bog, koji nam je pokazao da je isplanirao naše spasenje kroz Isusovu osobu.

Isus je također poznat kao »Krist«. Ova riječ je grčki ekvivalent za hebrejsku riječ »Mesija«, što je na arapskom »El-Mesih« i znači »pomazanik«. U jevrejskoj kulturi osoba je bila pomazana uljem kao znak da je pozvana za neki poseban zadatak. Jevreji su pomazivali svoje kraljeve i svećenike.

NJEGOVA UČITELJSKA SLUŽBA

U Isusovo vrijeme jevrejski učitelji su svoju religiju učinili mehaničkom izvanjskom stvari, ali Isus je učio da je Bog više zainteresovan za čovječija srca i njihove unutrašnje motive. ⁷ Njemu su svi ljudi bili važni, bez obzira da li su bili u masama ili su ga susretali pojedinačno. Oni su osjećali da je Isus drugačiji od drugih rabina. Njegovi sljedbenici su uskoro naučili da on nije bio samo učitelj; također je bio i »Gospod«. Isus je prihvaćao obje titule: »Vi me zovete Učiteljem i Gospodom, i pravo kažete, jer jesam.« ⁸

Naziv koji je najčešće uzimao za sebe jeste »Sin Čovječiji«. Ovo je najznačajnija titula, a u Starom zavjetu korištena je na dva potpuno različita načina. Ezekijel, Starozavjetni prorok, je opisan kao Sin čovječiji ⁹ i kontekst jasno pokazuje da se naglašava njegova ljudska priroda. Međutim, u Danijelovoj knjizi, ta ista fraza se koristi u drugačijem značenju. ¹⁰ U ovom kontekstu to se odnosi na nekoga sa velikom duhovnom, čak božanskom, silom. Isus je upotrebljavao ovaj naziv za sebe da ljudima pokaže dva aspekta svoje prirode i mnogi su prepoznali nešto drugo što je bilo njemu jedinstveno. Njihovi učitelji bi citirali druge kao svoj autoritet za bilo koju vrstu upravljanja, ali Isus je bio drugačiji. Gledali su na njega kao na »onoga koji ima vlast, a ne kao njihovi pismoznanci.« ¹¹ Drugi proroci su obično govorili: »Gospodin Bog vaš kaže...«, ali Isus je govorio: »Ja vam kažem...«, ili: »Zaista vam kažem...«.

Jedno od njegovih glavnih učenja je bilo učenje o Božjem kraljevstvu. »Ispunilo se vrijeme«, govorio je, »kraljevstvo je Božije blizu. Obratite se i vjerujte Evanđelju!« ¹² Ovim nas je htio poučiti da Bog još uvijek ima kontrolu i da želi da se svi ljudi vrate njemu. Ovo ipak ne znači da čovjek nema slobodu izbora. ¹³ Isusovo učenje se sastoji u tome da ko god vjeruje u njega može imati vječni život.

NJEGOVA ČUDA

Isus je činio čuda kao odgovore na određene potrebe. Liječio je ljude koji su bili bolesni. ¹⁴ Nahranio je njih hiljade. ¹⁵ Čak je i valove stišao. ¹⁶ Onda nema sumnje da kada je Isus izliječio paralizovanog čovjeka govoreći samo: »...uzmi svoju ležaljku, pa idi svojoj kući!«, da je svjetina odgovorila: »Vi-

djesmo danas nešto nevjerovatno!«¹⁷ Oni koji su ga slijedili su se čudili: »Ko li je ovaj da mu se i vjetrovi i more pokoravaju?«¹⁸ Postepeno su njegovi sljedbenici počeli shvatati da Isus nije bio obična osoba.

NJEGOV UTICAJ

Isus je naišao na dobrodošlicu kod običnih ljudi. Ipak, većina religioznih vođa ga nije voljela zato što je bio prijatelj carinika, grešnika i religioznih izopćenika.¹⁹ Međutim, mnogi od ovih izopćenika su prepoznali potrebu da se pokaju i slijede ga.²⁰ On je pozivao sve da shvate da im je potreban Bog i da treba da dođu i lično ga upoznaju. Čistoća Isusovog života je primjer koji svi treba da slijedimo. On je mogao izazvati svoje neprijatelje govoreći: »Ko će mi od vas dokazati grijeh?«²¹, jer niko nije dokazao i nije mogao dokazati. Zbog svoje bezgrešnosti Isus je mogao izvršiti veliku svrhu zbog koje je bio došao.

(Šire proučavanje o predmetu velike svrhe se nalazi u 18. poglavlju.)

REFERENCE

1. Postanak 3:15; Otkrivenje Ivanovo 22:20
2. Matej 1:18; Kur'an 19:16-35
3. Luka 2:41-50
4. Ivan 1:29
5. Postanak 22:13; Leviti 6:24-30
6. Matej 1:21
7. Matej 5:21-30
8. Ivan 13:13
9. Ezekijel 3:3
10. Danijel 7:13,14
11. Matej 7:28,29
12. Marko 1:14,15
13. Matej 13:1-23; Joel 2:32
14. Marko 5:35-42; Luka 17:11-19
15. Marko 6:30-46; 8:1-10
16. Matej 8:23-27; Marko 4:35-39
17. Luka 5:26
18. Matej 8:27
19. Matej 9:9-13
20. Luka 19:1-10
21. Ivan 8:46

Deveto poglavlje

Činilac raspeća

Vjerovatno je teško razumjeti zašto je tako bogobožazan prorok, koji je učio sa takvim autoritetom i mudročću, trebalo da umre strašnom smrću na križu. Uostalom, raspeće je bilo način pogubljenja koji se koristio za obične kriminalce. Zapravo, ovo je povrijedilo neke ljude toliko mnogo da oni neće da prihvate tu istinu. Ipak, Biblija govori da Isus nije došao samo da poučava i da liječi, njegova glavna misija je bila da otvori vrata oprostjenja cijelom čovječanstvu dajući svoj život na križu.

Jedan od njegovih apostola, Petar, bio je veoma uznemiren kada je čuo Isusa kako predskazuje svoju smrt na križu. Međutim, poslije je shvatio da je to bio Božji izbor. Sve je ovo Izaija preorekao vijekovima prije, kao što smo vidjeli u četvrtom poglavlju.¹ Činjenica da je jedna trećina evanđelja posvećena Isusovoj smrti na križu i njegovom uskrsnuću pokazuje koliko su ovi događaji bili važni.

ZAVJERA

Neki Jevreji su vjerovali u Isusa i stavili svo svoje povjerenje u njega. Ipak, drugi su mu se nasilno usprotivili; to su uglavnom bile religijske vođe tog vremena koje su gledale na Isusa kao na prijetnju njihovom statusu i sili. Tako su ga pred samu godišnju proslavu Pashe uhapsili i optužili za bogohuljenje. Predali su ga rimskim vlastima izmijenivši optužbu za bogohuljenje i kriveći ga za pobunu protiv Cezara.

ISUSOVA KUŠNJA, SMRT I USKRSNUĆE

Rimski upravitelj Pilat je predao Isusa na smrt bez obzira što su ga optužili potpuno nevinog i to tri puta.² Isusa su razapeli i nakon što je šest sati visio na križu, umro je. Da je on nakon smrti na križu ostao u grobu, to bi značilo da nije bio Mesija niti onaj koji je obećan. Znamo da su u to vrijeme mnogi bili razapinjani. Međutim, Isus je uskrsnuo treći dan nakon što je bio umro i nakon što je sahranjen.³ Nekih četrdeset dana viđali su ga različiti ljudi, a nakon toga uzet je na nebo pred njihovim očima.⁴

SRŽ ČINJENICE

Kršćani tvrde da: »...Krist umrije za naše grijehе – po Pismima.«⁵ Ali upravo u ovome postoji oprečnost. Jevreji odriču da je Isus bio Mesija. Oni kažu da je on mogao umrijeti na križu, ali misliti da je ustao iz

mrtvih bi bilo previše. Ortodoksni islam, s druge strane, ide dalje i čak odriče da je Isus bio razapet.⁶ Ipak vjeruje da je on Mesija, prihvata njegovo uznesenje i predviđa njegov drugi dolazak.

Ahmedijska sekta, opet, prihvaća da je Isus bio razapet, ali kaže da se on samo onesvijestio na križu, ponovo osvijestio u grobnici i konačno umro u Kašmiru kada je imao 120 godina.⁷ Bilo bi najnepoštenije i nekarakterno od Boga da dopusti da Isus umre na taj način kada ne bi bilo svrhe ili razloga za to. Međutim, postojao je najvažniji razlog koji njegovu smrt čini ne samo razumljivom, nego čak i neophodnom!

Bog je svet, ali čovjek nije. Kako Isusova krv može pomoći da se riješi ovaj problem? Izaija 53:4-6 kao i mnogi stihovi u Novom zavjetu nam pokazuju zašto je Isus umro.⁸ On nije umro za kaznu zbog svog grijeha; umro je zbog vašeg i mog grijeha. On je ponio naše prijestupe.⁹ Uzeo je našu kaznu. Na njega su pali rezultati mnogih pogrešnih stvari koje smo mi učinili.

Na križu se dogodila razmjena. Pokušajte da zamislite da je sva krivica, grijeh i zlo uzeto sa vas i mene i stavljeno na Isusa. Pogledajte ponovo Izaiju 53:4-6 imajući ovo na umu i zamolite Boga da vam pomogne da vidite tu istinu u svome srcu.

Možete li vidjeti kako ovo rješava najveći problem čovječanstva – kako doći do osobnog zajedništva sa Bogom? Rješenje nije bilo u tome da Boga dosegne našim dobrim djelima nadajući se da će na Božjoj skali naša dobra djela da pretežu naša zla djela. Ne! Isus je potpuno uklonio sve što je na zloj strani skale! Na sebe je uzeo svo zlo koje mi činimo. Primio je ono što mi zaslužujemo – kaznu za grijeh.¹⁰

Sada možemo početi da razumijevamo zašto je Isus morao da umre. To je bilo Božje djelovanje prema dolje da bi se suočio s problemom koji čovjek nije mogao sam da riješi. »Jer Bog je tako ljubio svijet da je dao svoga Jedinorođenog Sina...«¹¹ Ako odričemo raspeće to znači da je Krist bio varalica, jer je govorio o svojoj smrti unaprijed. Rekao je svojim sljedbenicima da mora ići u Jeruzalem i mnogo trpjeti od starješina, svećenika i književnika, biti ubijen i ponovo ustati treći dan.¹² U drugoj prilici, rekao je da je došao da da svoj život kao otkup za mnoge.¹³

U Kur'anu postoji samo jedna referenca za Isusovo raspeće i ona je nejasna¹⁴, ali u Novom zavjetu imamo referencu za referencu da Isus jeste umro na križu. Sam Isus je poslije svjedočio za ovu istinu govoreći: »Ja sam Prvi i Posljednji i Živi. Eno bjeih mrtav, a gle: živim u vijeke vjekova i imam ključeve Smrti i Podzemlja.«¹⁵

Znamo da je, prema proročanstvima u Pismu, Isus jedini spasitelj. Biblija izjavljuje: »I ni u jednome drugom nema spasenja, jer pod nebom nema drugog imena danoga ljudima u kojem treba da budemo spašeni.«¹⁶

TEORIJA ZAMJENE

Neki tvrde da je užasna nemilost da prorok bude ubijen. Prema tome, Isusovo raspeće bi bilo nepodnošljivo. Ipak, u Kur'anu i Bibliji je zapisano da su Jevreji pogubili nekoliko nevinih proroka.¹⁷ Neki muslimani uvjeravaju da je neko drugi morao biti razapet kao zamjena. Onaj koji je pogubljen nije bio Isus nego neko drugi koji ga je čudesno zamijenio...¹⁸ Neki tvrde da je Juda Iskariotski ubijen umjesto njega, drugi kažu da je to bio Šimun Cirenac.

Kur'an ne spominje nijedno ime. Ako kažemo da je Juda Iskariotski bio na križu i da je Bog učinio da njegovo lice izgleda kao Isusovo da bi zavarao ljude, to bi značilo da je Bog onaj koji vara i takva zamisao je nepodnošljiva. Da je to bila istina, Juda bi sigurno protestovao. Ovakva teorija uvlači Boga u jeftinu varljivu šaradu.

Uzmimo Šimuna Cirenca. Neki kažu da su ga ljudi zamijenili sa Isusom zato što je on nosio Isusov križ i tako je greškom bio razapet. Ipak, moramo se zapitati: »Kako je Isus, istiniti Božji prorok, mogao dozvoliti tako užasnu prevaru?« To je nezamislivo. Vidimo da ova teorija uključuje Boga kao autora prevare.

TEORIJA NESVJESTICE

Pokret Ahmedija uči da je Isus zaista bio razapet, ali da je preživio križ, da je skinut s njega u nesvijesti i da se mislilo da je mrtav. Oporavio se u hladnoći groba i poslije otišao u Indiju, gdje je propovijedao do svoje smrti u 120 godini života. Iako je ova teorija dio ahmedijske vjere, nju također iznose i neki muslimani koji ne pripadaju ovoj sekti.¹⁹

Isus je propovijedao u Jeruzalemu, Judeji i Samariji samo tri i po godine i tamo učinio mnoga čuda. Istorijske knjige sadrže informacije o ovome i čak i danas postoje mnogi dokazi o njegovom životu i službi tamo. Nije li čudno onda da, iako se pretpostavlja da je on propovijedao u Indiji oko 80 ili 90 godina, ne postoji nikakav dokaz da je bilo ko vjerovao u njega. Istraživanja pokazuju da je grob za kojeg se misli da je bio Isusov u stvari grob princa Yuz Asefa!

Vjerovati u ovu teoriju bi značilo da su Starozavjetni proroci koji su prorokovali o Isusu bili lažljivci. Sam on je predskazao svoju smrt na križu i uskrsnuće iz mrtvih. Slijediti teoriju nesvjesticice bi značilo da je Isus također bio lažljivac ili neko ko nije znao svoju misiju.

REFERENCE

1. Izaija 52:13-53:12
2. Ivan 18:28; 19:25
3. Matej 27,28
4. Djela apostolska 1:1-9

5. 1. Poslanica Korinćanima 15:3,4
6. Kur'an 4:157,158
7. Mirza Ghulam Ahmad, *Jesus in India* [Isus u Indiji] (Rabwah: The Ahmadiyya Foreign Missions, n.d.), str. 59,60
8. Marko 10:45; 2. Korinćanima 5:21; 1. Petrova 2:21-25; uporedi Rimljanima 3:21-31
9. Drugo značenje teksta je »natovaren«
10. Ezekijel 18:20
11. Ivan 3:16
12. Matej 16:21
13. Matej 20:28
14. Kur'an 4:157
15. Otkrivenje Ivanovo 1:18
16. Djela apostolska 4:12
17. Kur'an 4:155
18. Maulana Abdul Majid Daryabadi, *Holy Qur'an* [Sveti Kur'an], (Karachi: Taj Co. Ltd; 1970), tom I, str 96-A
19. Ahmad Deedat, *Crucifixion or Crucifiction*, (Birmingham: Islamic Propagation, 1986)

Deseto poglavlje

Uskrsli Isus!

Isus je podignut iz mrtvih da bi se ispunilo proročanstvo, kao što je bio predskazao. Njegovi sljedbenici su bili zapanjeni. Dok je hodao zemljom druge je dizao iz mrtvih, a sada je konačno i porazio smrt. Pojavio se pred apostolima te prve nedjeljne večeri u gornjoj sobi u Jeruzalemu. Iz nekog razloga jedan apostol, Toma, nije bio tamo i kada su mu rekli da je Isus uskrsnuo nije htio u to vjerovati. Rekao je: »Dok ne vidim na njegovim rukama ožiljke od čavala i ne stavim svoj prst u mjesto čavala, i ne stavim svoju ruku u njegov bok, doista neću vjerovati!«¹

Samo jednu nedjelju poslije toga kada su svi apostoli bili prisutni, uključujući i Tomu, Isus se pojavio pred njima i rekao: »Mir vama!« Zatim rekne Tomi: »Stavi svoj prst ovdje i pogledaj moje ruke; pruži svoju ruku i stavi je u moj bok i ne budi nevjeran, nego vjeran.«² Za Tomu više nije bilo potrebe da dalje provjerava. Uzviknuo je: »Gospod moj i Bog moj!« na šta je Isusov odgovor bio: »Vjeruješ jer me vidiš. Blaženi oni koji ne videše, a povjerovali!«³

Isus je govorio svojim sljedbenicima da će biti ubijen, ali da će onda ponovo ustati.⁴ Nakon uskrsnuća ih je podsjetio: »Ovo su riječi moje koje sam vam govorio dok sam još bio s vama: treba se ispuniti sve što je zapisano o meni u Zakonu Mojsijevu, u Prorocima i Psalmima.«⁵

Nekoliko dana nakon Isusovog uznesenja, Petar je hrabro svjedočio mnoštvu ljudi o njemu govoreći: »Njega Bog uskrisi oslobodivši ga trudova smrti, jer nije bilo moguće da ga ona pod sobom drži.«⁶

NAPADI

U Novom zavjetu je veoma jasno da bi, u slučaju da Isus nije uskrsnuo, naša vjera bila beskorisna. Svi bismo bili izgubljeni. Ne bi bilo nade spasenja (molim vas pročitajte 1. Poslanica Korinćanima 15:14-19). Od dana kada je on uskrsnuo do sada protivnici prepoznaju životni značaj ovog događaja i tako ga pokušavaju ozloglasiti.

ZNAK JONE

Jedne prilike dok je Isus služio na zemlji, farizeji su ga pitali da im da čudesan znak kao dokaz za sebe. Odgovorio je: »Zli i preljubnički naraštaj traži znak, ali mu se neće dati znak, osim znaka proroka Jone. Jer, kao što Jona bijaše u utrobi morske nemani tri dana i tri noći, tako će i Sin Čovječiji biti u srcu zemlje tri dana i tri noći.«⁷ Zbog toga neki tvrde da, kako je Jona bio živ u utrobi ribe, Isus je isto tako morao biti živ u

grobnici.⁸ Međutim, tekst dalje kaže: »ovdje je nešto veće od Jone« (stih 41) i »ovdje je nešto veće od Solomona« (stih 42). Lako je zapaziti mnoge razlike između te dvije situacije:

1. Jona je bio neposlušan glasnik, dok je Isus izabrao da čini volju svoga Oca.
2. Jonina misija je bila za ne-Jevreje, ali Isus je došao za sve, uključujući i Izraelski dom.
3. Jonina smrt u moru je bila neizvjesna, dok je Isusa trebalo da pogubi najdjelotvornija civilna i vojna sila koju je svijet poznavao
4. Na Joninu propovijed i kralj i ljudi su se pokajali, ali Isusovu poruku nisu primili činovnici koji su ga progonili.

Isus je poredio dužinu vremena koju je on trebalo da provede u grobnici sa onom koju je Jona proveo u ribi. Sličnost između ova dva događaja se ne širi dalje. Osim toga, Isus kaže da je on mnogo veći od Jone i stoga je njegovo uskrsnuće trebalo da bude mnogo veće čudo nego Jonino preživljavanje u ribi. Da se on jednostavno onesvijestio, onda ne bi uopšte bilo nikakvog čuda.

OKOLNOSTI

Prije nego je bio razapet, Isus je bio užasno pretučen. Mnogi su ga gledali kako umire, uključujući i vojnike koji su dobro znali šta je smrt. Jedan vojnik je zabio koplje u Isusov bok da se uvjeri da je mrtav. Njegovo tijelo je skinuto sa križa i umotano u posmrtno povoje, a ljudi koji su to uradili su znali da je umro i stavili su tijelo u grobnicu koja je bila isklesana u čvrstoj stijeni. Ogroman kamen je stavljen na njen ulaz. Rimski činovnici su je zapečatili, a straža jevrejskih vojnika je nadgledala.

Zašto su ljudi koji su ubili Isusa postavili stražu pred njegovim grobom? Mi obično ne šaljemo vojnike da stražare nad mrtvim tijelom! Odgovor je dat u Biliji. Rekao je da će biti ubijen i sahranjen i da će ponovo oživjeti treći dan. Vojnicima je zapovijeđeno da nadgledaju grobnicu zato što su se vlasti bojale da će Isusovi učenici doći i ukrasti njegovo tijelo. Pročitajte za sebe: Matej 12:38-40; 16:21; 17:22-23; 20:18,19; 26:32; 27:63; Marko 9:9,10,31; 10:33,34; 14:28,58; Luka 9:22,23; Ivan 2:19-22; 12:32,33; 14:1-16:33.

Uprkos svemu, grobnica je treći dan bila otvorena i prazna. Bio je zemljotres. Veliki kamen je bio uklonjen i vojnici su se onesvijestili. Posmrtni povoji su bili tamo, ali Isusovo tijelo nije. Ni rimske niti jevrejske vlasti ga nisu mogle pokazati i dokazati da je Isus još bio mrtav. Kada su svjedoci uskrsnuća progovorili, oni nisu mogli ništa odgovoriti na to.

IZVJEŠTAJ SVJEDOKA

Poslije toga su mnogi vidjeli Isusa živog. Ovo je lista ljudi koju Biblija daje:

Dvije Marije	(Matej 28:10)
Šimun Petar	(Luka 24:34)
Dva neimenovana učenika	(Luka 24:13-35)
Marija Magdalena	(Ivan 20:10-17)
Deset apostola	(Ivan 20:19-24)
Deset apostola sa Tomom	(Ivan 20:26-29)
Apostoli prilikom uznesenja	(Djela apostolska 1:9,10)
Preko 500 ljudi odjednom	(1. Poslanica Korinćanima 15:6)

Svi ovi ljudi su poznavali Isusa veoma dobro i nisu mogli biti prevareni. Neki mogu pitati kako znamo da ovi svjedoci nisu lagali? Jedan od razloga je što su njihovi životi bili tako dramatično promijenjeni nakon Isusovog uznesenja. Učenici koji su bili tako uplašeni i koji su se razbježali kada je Isus bio uhapšen, najednom su postali hrabri! Biblija nam govori kako su se Petar, Ivan i ostali suočili upravo sa onima koji su ga ubili, a ipak nisu htjeli poslušati njihove prijetnje. Propovijedali su ne samo masama ljudi, nego i samim vođama koji su napravili zavjeru protiv Isusa.⁹

POTICAJ

Dragi prijatelju! Da, mi vjerujemo da je Isus zaista uskrsnuo iz mrtvih. On je rekao: »Ja sam Prvi i Posljednji i Živi. Eno bjehe mrtav, a gle: živim u vijeke vjekova i imam ključeve Smrti i Podzemlja.«¹⁰ Zaista, on može spasiti ljude kao što smo ti i ja od naših grijeha. Živimo u društvu u kojem mnogi ljudi više ne razmišljaju o svojoj sudbini, ali budimo svjesni činjenice da postoji život poslije smrti. Važno je razmišljati o toj budućnosti sada. Biblija kaže da ako vjerujemo u Isusa i izvršavamo njegove zapovijedi, uskrsnut ćemo i mi kao što je i on uskrsnuo i zauvijek ćemo živjeti radostan novi život sa Svemogućim, Divnim i Milosrdnim Bogom u nebu.

REFERENCE

1. Ivan 20:25
2. Ivan 20:27
3. Ivan 20:28,29
4. Marko 9:31
5. Luka 24:44
6. Djela apolstolska 2:24
7. Matej 12:39,40
8. Ahmad Deedat, *What Was the Sign of Jonah?* [Kakav je bio znak Jone?] (Birmingham: Islamic Propagation, 1985), str. 6
9. Djela apolstolska 4:9-12
10. Otkrivenje Ivanovo 1:18

Jedanaesto poglavlje

Osoba Isusa

Već ste naučili mnoge stvari o Isusu koje su vam vjerovatno bile nove. Također ste vidjeli kako muslimani i kršćani dijele vjerovanje da je Isus Božji prorok; on je Riječ i Duh Božji. Sada razmotrimo njegovu ličnost u većoj dubini.

U jevrejskoj istoriji prije Isusa, čuda su uglavnom bila vezana za proroke. Čuda koja Kur'an pripisuje Mojsiju slična su onima koja se spominju u Bibliji, a činili su ih i drugi proroci. Sada, kada su ljudi vidjeli Isusa na djelu, bilo je prirodno za njih da misle da je on prorok, što su i uzvikivali u mnogim prilikama.¹

Biblija bilježi da su nakon što je Isus nahranio masu od više od 5000 ljudi, upotrebljavajući pet hljebova i dvije male ribe, ljudi rekli: »Ovo je uistinu Prorok, Onaj koji ima doći na svijet.«² Prorok na kojeg su oni mislili je onaj za koga je Mojsije rekao da treba da dođe. Isus je, dakako, tvrdio da je on taj »Prorok«. Rekao je nevjerujućim Jevrejima: »Jer kad biste vjerovali Mojsiju, i meni biste vjerovali, jer je on pisao o meni.«³ Pitanje koje ostaje jeste »*Da li je Isus bio više od proroka?*«

ISUSOV BEZGREŠNI ŽIVOT

Od svog rođenja on je ostao nevin i čist. U Bibliji i u Kur'anu nekoliko proroka kao što su Abraham, Mojsije i David je molilo Boga za oprostjenje. Isus je otvoreno izazivao svoje neprijatelje: »Ko će mi od vas dokazati grijeh?«⁴ i niko nije mogao da pokaže bilo kakvu grešku u njemu. Čak i na Isusovom suđenju pred rimskim upraviteljem, Pilat je bio prinuđen da prizna: »Ja nikakve krivnje na njemu ne nalazim.«⁵

Veoma je lako tvrditi da je neko bezgrešan, ali dokaz mora doći od svjedočanstava drugih. Isusovi prijatelji, koji su živjeli s njim, imali su najveće svjedočanstvo od svih. Petar navodi stih iz Starog zavjeta koji se odnosi na Isusa: »On grijeha ne počinio, i ne nađe se prijevare na ustima njegovim.«⁶ Na drugom mjestu kaže da je Isus »iskušavan svime – osim grijehom.«⁷

Ono što je učio druge, i sam je živio u potpunosti. Isusovo učenje u »Govoru na gori« (Matej 5-7) je odsjaj čistog života koji je on vodio. Njegova tvrdnja bila je da je on ispunio zakon Starog zavjeta.

Isusova imena u Kur'anu

Kur'an govori o Isusu u petnaest sura. On je nazvan *Isa* što se javlja 25 puta i često se interpretira kao »Jesus« (Isus) u engleskim prijevodima

Kur'ana. Na jedanaest mjesta na njega se upućuje sa *El-Mesih* (Krist, Mesija). Na drugim se, opet, 23 puta o njemu govori kao *Ibn Maryam* (Marijin sin). Također je nazvan *sluga Božji*.

Sura	Isa	El-Mesih	Ibn Maryam
2:87,136,253	3	0	2
3:45,52,55,59,84	5	1	1
4:157,163,171,172	3	3	2
5:17,46,72,75,78,110-116	6	5	10
6:85	1	0	0
9:30,31	0	2	1
19:34	1	0	1
23:50	0	0	1
33:7	1	0	1
42:13	1	0	0
43:57,63	1	0	1
57:27	1	0	1
61:6,14	2	0	2

NJEGOV AUTORITET NAD GRIJEHOM

Vjeruje se da samo Bog može oprostiti grijehе. Znamo da je Isus imao isti autoritet. Kada je poučavao u jednoj kući, neki ljudi su došli noseći paralizovanog čovjeka na postelji. Pokušali su da ga unesu unutra, ali zbog velike gužve nisu mogli naći način da uđu. Onda su se popeli, uklonili jedan dio krova i spustili čovjeka unutra gdje je bio Isus. Kada je on vidio njihovu vjeru, rekao je paralizovanom čovjeku: »Čovječe, grijesi su ti tvoji oprošteni!« Čovjek mora biti šokiran kada ovo čuje. Jevrejski poglavari, koji su također bili prisutni, rekli su u sebi: »Ko je ovaj što govori hule? Ko može opraštati grijehе do Bog jedini?«

Isus je znao šta oni misle i pitao ih je: »Šta je lakše? Reći: 'Grijesi su ti tvoji oprošteni', ili reći: 'Ustani i hodi'?« Kako bi im pokazao da ima autoritet da oprašta grijehе, obratio se paralizovanom čovjeku: »Tebi govorim: 'Ustani i uzmi svoju ležaljku, pa idi svojoj kući!'«⁸

Drugi put Isus je rekao jednoj ženi: »Grijesi su ti oprošteni... Idi u miru.«⁹ Ona je također bila iscijeljena što je bilo znak da joj je oprošteno. Ne samo da je imao autoritet da oprostí grijehе, nego je imao i prevlast nad prirodom. Ljudi su bili zadivljeni njegovom moći i uzviknuli su: »Ko li je ovaj da mu se i vjetrovi i more pokoravaju?«¹⁰

Kada razmišljamo o Isusovim djelima vidimo neograničeni autoritet koji on ima: liječio je bolesne riječju ili dodirrom. On je također ovaj autoritet

dao apostolima i oni su činili čuda u njegovo ime. Jednom je rekao: »Šta god zaišćete u moje ime, ja ću učiniti.«¹¹

ISUS, GOSPOD USKRSNUĆA

Postojao je jedan čovjek po imenu Lazar koji je umro i bio pokopan već četiri dana. Isus je došao na njegov grob i viknuo: »Lazare izidi!« i mrtvi Lazar je izašao živ i zdrav!¹²

Isus je tvrdio: »Ja sam Uskrsnuće i Život. Ko vjeruje u mene, ako i umre, živjet će.«¹³ Na drugom mjestu se tvrdi da nam samo kroz njega može biti oprošteno i da samo kroz njega možemo biti spašeni od vječne propasti.¹⁴ Stoga vidimo da Isusova djela dokazuju njegove tvrdnje. On je bio više od proroka. Šta vi mislite?!

REFERENCE

1. Luka 7:11-17
2. Ivan 6:14
3. Ivan 5:46 (uporedi Ponovljeni zakon 18:15-22)
4. Ivan 8:46; Kur'an 38:23,24; 28:15,16; 26:82
5. Ivan 18:38; 19:4,6
6. 1. Petrova poslanica 2:22 (uporedi Izaija 53:9)
7. Poslanica Jevrejima 4:15
8. Luka 5:17-26
9. Luka 7:36-50
10. Matej 8:23-27
11. Ivan 14:14
12. Ivan 11:1-44
13. Ivan 11:25
14. Ivan 14:6; Djela 4:12; Poslanica Jevrejima 7:25

Dvanaesto poglavlje

Isus, Sin Čovječiji

Isus je često upućivao na sebe kao na »Sina Čovječijeg« i upotrebljavao ovaj naziv više nego ijedan drugi za vrijeme svoje službe na zemlji. Prvi put ga je upotrijebio kada mu se obratio novi učenik po imenu Nataniel. Rekao je: »Zaista, zaista kažem vam, gledat ćete nebo otvoreno i anđele Božije gdje uzlaze i silaze nad Sina Čovječijega.«¹

Posljednji put je ovaj naziv koristio pred jevrejskim velikim svećenikom, noć prije raspeća. Rekao mu je: »...odsada ćete gledati Sina Čovječijega gdje sjedi zdesna Sile i dolazi na oblacima nebeskim.«²

Ima mnogo mjesta na kojima izgleda kao da Isus namjerno koristi naziv »Sin Čovječiji«. Jedno od njih je kada je govorio o cijeni koju njegovi sljedbenici moraju da plate: »Lisice imaju jazbine i ptice nebeske gnijezda, a Sin Čovječiji nema gdje glavu nasloniti.«³ Šta znači ovaj naziv? Da li nam on jednostavno govori o Isusovoj ljudskoj prirodi, da ju je on naglašavao? *Da li je »Sin Čovječiji« bio samo ljudsko biće?*

Ako nastavimo da proučavamo različite upotrebe izraza »Sin Čovječiji« u Novom zavjetu, naći ćemo (kao što smo vidjeli u prethodnom poglavlju) da Isus naglašava svoj, od Boga dani autoritet. Mnogi jevrejski učenjaci su razumjeli zašto je upotrebljavao takav naziv. Na primjer, kada je govorio o kraju svijeta, rekao je: »I tada će se pojaviti znak Sina Čovječijega na nebu; i tada će zaplakati sva plemena zemaljska. I ugledat će Sina Čovječijega gdje dolazi na oblacima nebeskim sa silom i velikom slavom.«⁴ Čuvši sličnu izjavu na Isusovom suđenju, Veliki svećenik je razderao svoju odjeću i rekao: »Pohulio je!«⁵ Reagovao je na takav način, jer prema jevrejskom učenju samo Bog može uraditi tako nešto kao što je Isus učinio. Pogledajte, na primjer, Psalam 104:3.

VELIKI PROROK

Jevrejski slušaoci su razumjeli da je Isus citirao iz dobro poznatog proročanstva u Starom zavjetu, koje je bilo dano proroku Danijelu u viziji.

»Gledah u noćnim viđenjima i gle na oblacima nebeskim dolazi kao Sin Čovječiji. On se približi Pradavnome, i dovedu ga k njemu. Njemu bi predana vlast, čast i kraljevstvo, da mu služe svi narodi, plemena i jezici. Vlast njegova, vlast je vječna i nikada neće proći, kraljevstvo njegovo neće propasti.«⁶

Izraz »Sin Čovječiji« u ovim zapisima je čvrsto povezan sa Isusom koji će doći na oblacima nebeskim. On će imati potpunu vlast nad svim ljudi-

ma i narodima. Sasvim očigledno, Sin Čovječiji je veličanstvena ličnost, utjelovljenje savršenosti i časti.

U Bibliji izraz »Sin Čovječiji« također nalazimo i u opštem smislu koji označava ljudsku prirodu.⁷ Međutim, kada je Isus upotrebljavao ovaj naziv za sebe to je činio sa posebnom svrhom označavajući da je on prvobitni Sin Čovječiji, onaj koga je prorok Danijel vidio u svojoj viziji.

SVRHA

Kao Sin Čovječiji, Isus je dao svoj život za čovječanstvo i poslije čega ga je Bog podigao u nebesku slavu, da vlada s njim u čudesnoj veličanstvenosti nad svim sinovima ljudskim. Isus je svojim učenicima govorio o svojoj smrti na križu, ukopu i uskrsnuću: »Sin Čovječiji, doduše, odlazi kao što je pisano za njega.«⁸ On je upućivao na Psalam 22, Psalam 69 i Izaiju 53.

U različitim prilikama je iznosio i druge aspekte svrhe Sina Čovječijeg, pokazujući se poniznim čovjekom koji služi ljudima i, konačno, daje svoj život za njih. »Riječ« – *Kalima ili Kalam* – znači dobrovoljno uzimanje obličja sluga, ne samo da služi Bogu, nego čak i ljudima. Isus je rekao: »Tako i Sin Čovječiji nije došao da mu služe, nego da služi i život svoj dade kao otkupninu za mnoge.«⁹

Neki od onih koji se protive Kristovoj poruci razmišljaju o njegovom raspeću kao uvredi, dok je Isus o tome govorio kao o sredstvu da bude proslavljen. Na primjer, kratko pred njegovo raspeće svojim učenicima je rekao:

»Došao je čas da se proslavi Sin Čovječiji. Zaista, zaista, kažem vam, ako pšenično zrno, kad padne u zemlju, ne umre, ostaje samo. Ali ako umre, donosi obilan rod.«¹⁰

Treći dan nakon što je Isus bio umro na križu, Bog ga je podigao iz mrtvih, a četrdeset dana kasnije, uznio ga je u slavu na nebesima. Jednog dana Isus će se vratiti da uzme one koji pripadaju njemu.¹¹

Tako i Sin Čovječiji nije došao da mu služe, nego da služi i život svoj dade kao otkupninu za mnoge. (Matej 20:28)

Tako vidimo da je Isus, Sin Čovječiji, jedinstven među svim ljudima, onaj koji ima autoritet, slavu i suverenu silu i koji će biti svugdje slavljn od svih ljudi.

REFERENCE

1. Ivan 1:51
2. Matej 26:64
3. Matej 8:20
4. Matej 24:30
5. Matej 26:64,65

6. Danijel 7:13,14
7. Job 25:6; Psalam 8:4; Izaija 51:12
8. Matej 26:24; uporedi Ivan 12:32-34
9. Matej 20:28
10. Ivan 12:23,24
11. 1. Poslanica Solunjanima 4:16,17

Trinaesto poglavlje

Isus, obećani Mesija

Među muslimanima i mnogim drugima Isus je opšte poznat po nazivu Mesija. U Kur'anu samo Isus nosi to ime – *El-Masih*. Jedanaest puta mu je dat ovaj naziv, međutim, Kur'an ne daje objašnjenje zašto je on tako nazvan.

Naziv »Mesija« je jako važan za kršćane i Jevreje; mislimo da bi također trebalo da bude važan i za muslimane, zbog toga što se spominje u Kur'anu. Riječ »Krist« dolazi iz grčke riječi »Hristos«, dok riječ »Mesija« dolazi iz hebrejskog jezika. Obje riječi znače isto – »Pomazanik« ili »Onaj koji je odvojen za posebnu svrhu«.

U Starom zavjetu se ova riječ ponekad primjenjuje u podređenom smislu i na taj način se može odnositi na pomazanog svećenika ili vođu.¹ Također se pripisivala i Božjim prorocima.² Pored toga, pripisana je i perzijskom kralju Kiru koji je bio pomazan od Boga da pripremi put za obnavljanje grada i hrama u Jeruzalemu nakon što ga je prijašnji kralj, Nabukodonozor, uništio.³ Ovaj naziv »Pomazanik« je dobio važnije značenje kada je Danijelu otkriveno da će Mesija doći nakon obnove Jeruzalema.⁴ Očigledno da je taj naziv prihvatio i onaj koji se spremio da bude moćni osloboditelj i vladar Božjeg kraljevstva. Osim Danijela, i ostali su proroci, kao Izaija, Mihej, Zaharija i drugi, često govorili o njegovom dolasku.⁵

ISUS, OBEĆANI MESIJA

Kršćani vjeruju da je Isus Mesija. On je to svjedočio za sebe. Jevreji su očekivali vojskovođu koji bi otjerao sve strane sile iz njihove zemlje i uspostavio Izraelsko kraljevstvo, dok im je Isus govorio da on nije došao »da mu služe, nego da služi i život svoj daje kao otkupninu za mnoge.«⁶

SVJEDOČANSTVO ANĐELA

Kada se anđeo ukazao Mariji da joj kaže da će roditi sina, rekao je: »nadjenuć te mu ime Isus, jer će on spasiti narod svoj od njegovih grijeha.«⁷ Nije slučajno da je Isus dobio ovo ime koje znači »Gospod spašava«. Nakon njegovog rođenja anđeo se ukazao nekim pastirima koji su čuvali svoja stada u blizini Betlehema. Oni su bili prestrašeni, ali im je anđeo rekao: »Ne bojte se! Jer vam, evo, navješćujem veliku radost koja će biti svemu narodu: Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj, koji je Krist, Gospod!«⁸

SVJEDOČANSTVO JEDNOG UČENIKA

Jednom je Isus pitao svoje učenike: »A vi, šta kažete za mene, ko sam ja?«, a jedan od njih, Petar, mu je odgovorio da je on zaista Mesija Božji. Isus je rekao da je to Božije otkrivenje i upozorio ga da to nikome ne kaže.⁹ Učinio je to jer je znao da mnogi ljudi pogrešno razumiju ulogu Mesije. Odmah nakon Petrove izjave, Isus je počeo da govori o tome kako će trpjeti i dati svoj život. Naglasio je činjenicu da Mesija treba da bude Mesija koji trpi, a ne Mesija sa mačem u ruci koji vlada nad kraljevstvom svijeta.¹⁰

ISUSOVO SVJEDOČANSTVO

Jednog dana, daleko od velikih gradova, pokraj zdenca u prezrenom području Samarije, Isus je odlučio da se otkrije kao Mesija jednoj osobi koja je bila izopćenik u očima Jevreja; Samaričanki. Nakon što joj je rekao da Bog traži ljude koji će ga slaviti u duhu i istini, žena je rekla: »Znam da dolazi Mesija, koji se zove Krist, i kad dođe, sve će nam objasniti.' Isus joj odvrati: 'Ja sam, ja koji s tobom razgovaram.'«¹¹

Nakon što je Isus završio svoju misiju i uzašao na nebo, apostoli su razumjeli cijeli plan i nisu oklijevali da govore drugima upotrebljavajući ovaj naziv. Na primjer, Petar je Jevrejima rekao na dan Pentekosta: »da je Bog toga Isusa, koga vi raspeste, učinio i Gospodom i Kristom.«¹²

MESIJA I SIN BOŽJI

Značajno je znati da se u kršćanskim Pismima naziv »Krist« ili »Mesija« (Mesih) upotrebljava paralelno sa nazivom »Sin Božji«. Često se ova dva naziva nalaze zajedno.

Jevrejski vjernici su Isusa zvali i Mesija i Sin Božji. Petar je spominjao oba ova naziva. Rekao je: »Ti si Krist, Sin Boga živoga!«¹³ Marta, sestra Lazara, čovjeka kojeg je Isus podigao iz mrtvih, upotrebljava isto u svojoj izjavi vjere: »Ja vjerujem da si ti Krist, Sin Božiji, Onaj koji dolazi na svijet.«¹⁴

U Marku čitamo »Početak Evanđelja Isusa Krista, Sina Božijega.«¹⁵ U Ivanu također čitamo »...Isus je Krist, Sin Božiji...«¹⁶

Vidimo da je i jevrejski veliki svećenik za vrijeme Isusovog suđenja upotrijebio oba naziva kada ga je pitao da li je on Mesija. »Zaklinjem te živim Bogom, da nam kažeš, jesi li ti Krist, Sin Božiji?« Potvrđujući ovu tvrdnju, Isus je dodao: »Štaviše, kažem vam, odsada ćete gledati Sina Čovječijega gdje sjedi zdesna Sile i dolazi na oblacima nebeskim.«¹⁷

Govoreći ovo mislio je na svoj drugi dolazak. Jevreji su bili u pravu u svom vjerovanju da Mesija treba da dođe s neba i uspostavi Božje kraljevstvo, ali nisu znali da razlikuju ova dva dolaska. U prvom Isus jeste trebalo da bude Mesija koji trpi, a u drugom on će biti pobjedonosni Moćni Kralj i Sudija.

REFERENCE

1. Leviti 4:3; 2. Samuelova 1:14
2. Psalam 105:15
3. Izaija 45:1
4. Danijel 9:25
5. Izaija 11:1-5; Mihej 5:2; Zaharija 6:12,13
6. Ivan 4:26; Marko 10:42-45; Matej 20:28; Ivan 13:15,16
7. Matej 1:21
8. Luka 2:8-14
9. Matej 16:13-20; Luka 9:20,21
10. Matej 16:21-28
11. Ivan 4:25,26
12. Djela apostolska 2:36; 1. Poslanica Korinćanima 1:1-3; Poslanica Jevrejima 3:6; 1. Petrova poslanica 4:1
13. Matej 16:16
14. Ivan 11:27
15. Marko 1:1
16. Ivan 20:31
17. Matej 26:63,64

Četrnaesto poglavlje

Isus, Sin Božji

Neki ljudi misle da kršćansko vjerovanje u Božje očinstvo i Isusovo sinaštvo počiva na mišljenju da Bog ima ženu. Pitanje se postavlja na ovaj način: »Kako Bog može imati sina kada nema ženu, suprugu?«

OTAC I SIN

Biblija nigdje ne spominje ovakvo bukvalno sinaštvo za Isusa; ona ne kaže da je Isus Božji Sin u smislu da je Bog imao ženu. U Bibliji termini Bog Otac i Isus Sin treba da se razumiju u duhovnom smislu. Kršćani nisu izumili ove nazive. Sam Isus je bio taj koji nam je predstavio Boga kao Oca. On je učio svoje učenike da mole: »Oče naš, koji jesi na nebesima! Neka se sveti ime tvoje! Neka dođe kraljevstvo tvoje! Neka bude volja tvoja kako na nebu tako na zemlji! Hljev naš svagdanji daj nam danas! I oprostí nam dugove naše, kako i mi oprostismo dužnicima svojim! I ne daj nas u napast, nego izbavi nas od Zloga.«¹

Izraz »Nebeski Otac« potpuno odslikava Božji odnos sa njegovim stvo-renjima, tako da je ovo jedan od najljepših opisnih naziva koji su mu dati. Na isti način Bog govori za Isusa: »Ovo je Sin moj, Ljubljeni, koji mi je omilio.«² Na taj način evanđelje (Indžil) izjavljuje da je Isus Sin Božji. Njegovi učenici su mu se obratili: »Ti si Krist, Sin Boga živoga«³, a on je potvrdio ovaj naziv. Kada ga je Veliki svećenik pitao: »Jesi li ti Krist, Sin Blagoslovljenoga?« Isus je odgovorio: »Ja jesam!«⁴

PRIMJEDBE

Neko može reći da izrazi »Sin Božji« i »Otac« nekome daju ideju fizičkog odnosa i zbog toga ne treba da se upotrebljavaju. Za kršćane ne bi bilo mudro napustiti ovakve izraze, jer oni imaju potpuno Isusovo odobravanje. Svi znamo da se »očinstvo« i »sinaštvo« koriste na različite načine. Na primjer, Muhamed Ali Jinnah je nazvan ocem pakistanske nacije (Baba-e-Mellat), i Mahatma Gandhi je nazvan ocem indijske nacije. U Kur'anu pijesak je nazvan »Ibnu 'sabil« – sin puta.⁵ Ovo ne znači da put ima ženu ili da su Jinnah i Gandhi fizički očevi svojih nacija.

Postoje mnogi slični primjeri. Grad Meka je nazvan »*Om-ul-Qura*« – majka sela. Muhamedov rođak je nazvan »*Abu Turab*« – otac praha. Čak i danas je sasvim uobičajeno da stariji ljudi i žene zovu bilo koju mladu osobu »kćeri« ili »sine«, iako im oni nisu stvarni očevi ili majke. Stoga, kao što nije neophodno forsirati bukvalno tumačenje u gornjim primjerima,

isto tako ne bismo trebali forsirati bukvalno tumačenje biblijskih izjava o Isusu kao Sinu Božjemu.

SRŽ ČINJENICE

U svjetlu Kur'ana i Biblije moguće je da, ako Bog može vidjeti i slušati a da nema oči i uši kao što su naše, ako može imati lice i ruke drugačije od naših i može sjediti na tronu drugačijem od našeg, ima i Sina na drugačiji način od onog kojeg mi zamišljamo.

ISUS KAO SIN BOŽJI

Kada je anđeo donio radosnu vijest Mariji, rekao je: »...Zato će to novorođenče, Sveto, biti nazvano Sin Božiji.«⁶ Biblija ne kaže da je Isus nazvan Sin Božji samo zato što je rođen od Marije, niti ona pokušava da pretvori samog čovjeka u Boga ili stvori boga pored već postojećeg. Samo Bog je Bog.

PRVI I POSLJEDNJI

U Bibliji stoji: »U početku bijaše Riječ, i Riječ bijaše uz Boga, i Riječ bijaše Bog. Ona bijaše u početku uz Boga.«⁷ Ovaj odlomak nam govori da je Isus vječna Riječ Božja. Kako je Bog vječan tako je i njegov Sin vječan. Niko drugi nije nazvan na taj način osim Isusa. On je vječna Riječ Božja koja je prije skoro 2000 godina došla s neba na ovaj svijet. Postao je čovjek tako što je rođen od djevice Marije.

Prijatelji muslimani prihvataju da je Riječ postala knjigom. Zašto onda ne bi bilo moguće prihvatiti da je postala čovjek, Isus? Čak i Kur'an, 600 godina poslije, priznaje da je Isus Riječ Božja.⁸

JEDINSTVENO SINAŠTVO

Često se govori da se izraz »Sin Božji« nalazi u Bibliji u opštem kontekstu, koji kaže da su ljudska bića nazvana djecom Božjom i stoga, kada je Isus tvrdio da je Sin Božji, samo je govorio u metaforičnom smislu.⁹

Međutim, nemoguće je izvući ovakav zaključak iz Isusovih izjava o sebi samom. On nije upotrebljavao ovaj naziv na isti način kao drugi koji su nazvani »sinovima Božjim«. Može li se dati sistematičnija, određenija i jasnija izjava od sljedeće:

»Sve mi je predao Otac moj, i niko ne zna ko je Sin – do Otac; ni ko je Otac – do Sin, i onaj kome Sin htjedne otkriti.«¹⁰

Niti jedan prorok ni apostol nije upotrebljavao ovakav jezik da se identifikuje. Bez sumnje Jevreji su svjedočili: »Nikada niko nije ovako govorio.«¹¹

ONAJ KOJI ME JE VIDIO

Isus je tvrdio da je došao s neba na zemlju i da je oduvijek postojao.¹² Rekao je: »Prije nego Abraham posta, 'Ja jesam!«¹³ Mi se možemo pitati

šta je on tvrdio za sebe, ali ljudi oko njega su to razumjeli. Čak su neki uzimali kamenje da ga ubiju zbog bogohuljenja. Ovi jevrejski slušaoci su shvatali da je Isus tvrdio da je bio živ prije nego je Abraham bio rođen i da je upotrebljavao lično ime Jahve, otkriveno Mojsiju (»Ja Jesam«, vidite Izlazak 7:14), izjednačujući se tako s Bogom.

Isus je molio Boga: »A sada, Oče, proslavi ti mene kod sebe slavom koju imadoh kod tebe prije negoli je svijeta bilo.«¹⁴ Također je rekao: »Ko je vidio mene, vidio je i Oca.«¹⁵

Da li su ove tvrdnje iste kao kad bismo rekli da je Bog imao partnera? Šta je Isus tvrdio? Jasan odgovor na to pitanje jeste da je govorio da je on od iste biti kao Bog. On je njegova najbolja moguća prezentacija. Rekao je i ovo: »Otac, naime, ne sudi nikome, nego je sav sud predao Sinu, kako bi svi poštovali Sina kao što poštuju Oca... koji ga posla.«¹⁶

OČEVICI NJEGOVOG VELIČANSTVA

Na gori preobraženja Bog je objavio učenicima: »Ovo je Sin moj, Ljubljeni, koji mi je omilio. Njega slušajte!«¹⁷ Misleći na ovaj događaj, jedan od apostola je rekao: »Doista, nismo vam obznanili moć i dolazak Gospoda našega Isusa Krista slijedeći izmudrene priče, nego bijasmo očevici njegove veličanstvenosti... Taj glas, s neba donesen, čuli smo mi kad bijasmo s njime na Svetoj gori.«¹⁸

ODLUČNO PITANJE

Zašto je Bog poslao svoju vječnu Riječ na zemlju? Jednostavno zato što je volio svoje stvorenje i želio je da ga dovede natrag sebi. Zato Biblija kaže: »Ko god vjeruje u njega može imati vječni život.« Zašto? Zato što je Isus jedini put da se dosegne Božja prisutnost. Za sebe je rekao: »Ja sam put i istina i život. Niko ne dolazi k Ocu osim po meni.«¹⁹ U Bibliji čitamo i to da: »ni u jednome drugom nema spasenja, jer pod nebom nema drugog imena danoga ljudima u kojem treba da budemo spašeni.«²⁰

REFERENCE

1. Matej 6:9-13
2. Matej 3:17
3. Matej 16:16
4. Marko 14:61,62
5. Kur'an 2:177; 4:171
6. Luka 1:34,35
7. Ivan 1:1,2
8. Kur'an 3:45
9. Ahmad Deedat, *Christ in Islam* [Krist u islamu], str 28,29
10. Luka 10:22

11. Ivan 7:46
12. Ivan 6:51
13. Ivan 8:58,59
14. Ivan 17:5,24
15. Ivan 14:9,10
16. Ivan 5:22,23
17. Matej 17:5
18. 2. Petrova poslanica 1:16,18
19. Ivan 14:6
20. Djela apostolska 4:12

Petnaesto poglavlje

Isus, veliki učitelj (Parabole)

Iako je Isusova učiteljska služba trajala samo tri i po godine, za to vrijeme on je pokazao da je svjetski stručnjak-učitelj. Učinio je velika čuda i bio učitelj novog načina života. Učenje mu je bilo jednostavno, upotrebljavao je riječi koje su obični ljudi mogli razumjeti i koristio je ilustracije koje su njegovim slušaocima bile poznate. Mnogi njegovi principi su objašnjeni u parabolama (to su istinite životne priče sa posebnim značenjem). U ovom poglavlju ćemo razmatrati nekoliko njih.

Stvari koje je Isus poučavao su važnije od metoda koje je upotrebljavao. U jednoj rečenici je sumirao potpuni način života: »Sve dakle što želite da ljudi čine vama, činite i vi njima. To je, doista, Zakon i Proroci.«¹

BOŽJE KRALJEVSTVO

Jedna od velikih tema njegovog učenja je Božje kraljevstvo. Tvrдио je: »Ispunilo se vrijeme i kraljevstvo je Božije blizu. Obratite se i vjerujte Evanđelju!«²

Ovo je podsjetnik svima nama da svijet nije van kontrole. Bog još uvijek vlada, ali nam je dao slobodnu volju, što znači da nismo kao mašine navijene od Boga. Radije bismo bili slobodni, ali Bog kao Kralj ipak vlada nad nama. Isus je govoreći o kraljevstvu Božjem pozivao ljude da mu se podlože. Pričao je u parabolama da bi ilustrovao što misli pod tim.

PARABOLA O SIJAČU

»Gle, iziđe sijač sijati. I dok je sijao, neko zrnje pade uz put, dođoše ptice i pozobaše ga. Neko opet pade na kamenito tlo, gdje nije imalo mnogo zemlje te odmah izniknu, jer nije imalo duboke zemlje. A kad sunce ogranu, sagorje; i kako nije imalo korijena, usahnu. Neko opet pade u trnje, i trnje uzraste i uguši ga. Neko opet pade na zemlju dobru te davaše rod: jedno stostruk, drugo šezdeseterostruk, a treće trideseterostruk.«³

Očigledno, prihod je zavisio od vrste zemlje u koju je sjeme palo. Ono što je Isus ovdje mislio je da ako su naša srca puna gorčine i ispunjena ponosom i samodostatnosti, čak i kada dobro sjeme dođe do nas, čak i ako čujemo i učimo o njegovom kraljevstvu, mi ne želimo da ga prihvatimo. Međutim, ako ipak ne odbijemo Božju volju u našim životima, kraljevstvo Božje će biti u nama.

SKRIVENO BLAGO

U drugoj prilici Isus je pričao o skrivenom blagu u polju. Trgovac ga je pronašao »...pa sav radostan ode, proda sve što ima i kupi tu njivu.«⁴ Istina je da, kada pronađemo kraljevstvo Božje, primimo mnogo radosti, ali postoji i cijena koja treba da se plati. Kada postanemo dio tog kraljevstva i počnemo slijediti Isusa to može povrijediti mnoge. Naša iskrenost može učiniti da se neki ljudi oko nas osjećaju veoma neprijatno. Možemo izgubiti prijatelje, braću i sestre, a i naše porodice se mogu okrenuti protiv nas. Pridruživanje kraljevstvu Božjem može značiti gubitak posla, hapšenje, čak i smrt. Isus zna da se može dogoditi da morate platiti visoku cijenu da biste »ušli« u njega ali ono je i tada vrijedno toga.

Jednom su jevrejske vođe iz farizejske sekte upitali Isusa kada će doći kraljevstvo Božje.⁵ On je odgovorio: »Kraljevstvo Božije ne dolazi primjetno. Niti će se reći: 'Evo ga ovdje!' ili 'Ondje je!' Jer evo, kraljevstvo je Božije među vama.«

Mnogi ljudi koji su slušali Isusa težili su za političkom revolucijom. Željeli su da on bude njihov Mesija u tom smislu, da zbaci rimske vladare i oslobodi Palestinu od ropstva. Odbio je takav zahtjev jer to nije bio stvarni problem. Osnovni problem čovječanstva nije politički. Osnovni problem je grijeh, a Isus je došao da se suoči sa tim.⁶ Po njemu, Božje kraljevstvo je univerzalno i nije ograničeno na bilo koji pojedinačni narod. Zbog toga im je rekao da je ono u ljudskim srcima, a to nije bilo nešto što će se uspostaviti u budućnosti, nego nešto što se uspostavljalo ondje i tada. Svako može postati dio ovog kraljevstva ako slijedi Isusa i njegove zapovijedi.

POHLEPNI ZEMLJOPOSJEDNIK

»Nekome bogatom čovjeku zemlja obilno urodi pa je on u sebi pre-mišljao: 'Šta da učinim; jer nemam gdje skupiti svoj urod.' I reče: 'Ovako ću učiniti: srušit ću svoje žitnice i sagraditi veće, i ondje ću skupiti sve žito i sva dobra svoja. Tada ću duši svojoj reći: Dušo, imaš mnogo dobara u zalihama za mnogo godina. Počivaj, jedi, pij, uživaj!' Ali mu Bog reče: 'Bezumniče! Još ove noći zaiskat će se duša tvoja od tebe. A to što si pripravio, čije će biti?' Tako je onome koji sebi sabire blago, a ne bogati se u Bogu. Nego, tražite kraljevstvo njegovo, a to će vam se pridodati!«

(Luka 12:16-21,31)

PARABOLA O IZGUBLJENOM SINU

»Neki je čovjek imao dva sina. Mlađi reče ocu: 'Oče, daj mi dio imovine koji mi pripada.' I on im podijeli imanje. Poslije nekoliko dana mlađi sin, pokupivši sve, otputova u daleku zemlju te ondje raspe

svoju imovinu živeći nehajno. A kad sve potroši, nastade ljuta glad u onoj zemlji, i on stade oskudjevati. Tada ode i pribi se kod jednog stanovnika te zemlje, a on ga posla u svoja polja da pase svinje. Želio se nasititi mahunama što su ih jele svinje, ali mu niko nije davao. I došavši k sebi, reče: 'Koliki najamnici oca mojega obiluju hljebom, a ja ovdje skapavam od gladi! Ustat ću, poći ću k ocu svojemu i reći mu: Oče, sagriješih protiv Neba i pred tobom! Nisam više dostojan zvati se sinom tvojim. Primi me kao jednog od svojih najamnika.'

Ustade i pođe k ocu svojemu. Dok je još bio daleko, ugleda ga njegov otac, sažali se, pritrča, pade mu oko vrata i izljubi ga. A sin mu reče: 'Oče, sagriješih protiv Neba i pred tobom! Nisam više dostojan zvati se tvojim sinom.' A otac reče slugama: 'Brzo donesite haljinu, onu prvu, i odjenite ga! Stavite mu prsten na ruku i obuću na noge! Dovedite i zakoljite tele ugojeno da blagujemo i provešimo se. Jer ovaj sin moj bijaše mrtav i oživje; izgubljen bijaše i naše se.' I stadoše se veseliti.

A njegov stariji sin bijaše u polju. Kad se vraćao i približio kući, začu svirku i igru. Dozvavši jednoga slugu raspitivao se šta je to. A on mu reče: 'Brat tvoj dođe, pa tvoj otac zakla tele ugojeno, jer ga zdrava dočeka.' A on se razgnjevi i ne htjede ući. Tada iziđe otac njegov i stade ga nagovarati. Nato on reče ocu: 'Evo služim ti već tolike godine, i nikada tvoje zapovijedi ne prekrših, a ni jareta mi nikada nisi dao da se provešim sa svojim prijateljima. A kada dođe ovaj tvoj sin koji s bludnicama izjede tvoje imanje, ti mu zakla tele ugojeno.' A on mu reče: 'Sinko, ti si uvijek sa mnom, i sve je moje tvoje. Ali se trebalo veseliti i radovati, jer ovaj tvoj brat bijaše mrtav i oživje, izgubljen i naše se.'«

(Luka 15:11-32)

Isus nije ispričao ovu parabolu samo da bi zabavio ljude koji su bili oko njega. Namjeravao je da pokaže Božije prihvatanje, čak i najzlobnije osobe koja se kaje i okreće prema njemu, zato što on želi da se svi spase i dođu mu kroz Isusa. U ovoj priči vidimo kako se neko može okrenuti od Boga i tražiti svoj put avanture i ludosti, ali Bog u svojoj milosti i ljubaznosti čeka i ostavlja za njega vrata širom otvorena, očekujući da će jednog dana to Adamovo dijete moći vidjeti zraku svjetlosti i vratiti mu se.

ZAŠTO ISUS?

Zašto bi pokornost Isusu bila jedini način da se naslijedi Božje kraljevstvo? To je zbog toga što je *On kralj kraljevstva*. Isus nije upravljao kao svjetski vladari, već je uveo potpuno drugačiji koncept upravljanja. Savjetovao je svoje učenike: »Ko hoće biti velik među vama, neka bude vaš poslužitelj,

i ko hoće biti među vama prvi, neka bude sluga svima. Jer i Sin Čovječiji nije došao da mu služe, nego da služi i život svoj dade kao otkupninu za mnoge.«⁷ Ovaj koncept je pokazao time što je oprao noge svojim učenicima,⁸ a kasnije je dao i svoj život za njih i za nas. S druge strane, dokazao je svoj autoritet i pouzdanost mnogim znakovima koje je pokazao, zatim mnogim ispunjenim proročanstvima, posebno izlaskom iz groba. [Poslanica Rimljanima 1:4; uporedite sa Poslanicom Rimljanima 10:9]

Isus je svojim sljedbenicima dao sigurnost što se tiče budućnosti. Na dan suda reći će onima koji su izabrali da slijede njegov put: »Dođite blagoslovljeni Oca mojega! Primate u baštinu Kraljevstvo što vam je pripravljeno od postanka svijeta.«⁹

REFERENCE

1. Matej 7:12
2. Marko 1:14,15
3. Matej 13:3-8
4. Matej 13:44
5. Luka 17:20,21
6. Ivan 6:16
7. Marko 10:43-45
8. Ivan 13:4-17
9. Matej 25:34

Šesnaesto poglavlje

Isus, veliki učitelj (Čuda)

Kao što smo ranije naučili, Isus nije samo prorok. On je mnogo više od toga. Biblija kaže da je on Kralj Kraljeva i Godpodar Gospodara.¹ Stvari koje je rekao i učinio su svjedoci njegovog autoriteta i sile. Nekim nevjerujućim Jevrejima je kazao: »Ako ne činim djela Oca svojega, nemojte mi vjerovati. Ali ako činim, makar meni i ne vjerovali, vjerujte djelima, kako biste spoznali i razumjeli da je Otac u meni i ja u Ocu.«²

Kur'an i Biblija se slažu da je Isus činio čuda. Davao je vid slijepima i, između ostalog, dizao je mrtve u život. U evanđeljima nalazimo da je kroz svoja kazivanja i čuda Isus želio da pokaže značaj svog dolaska od Boga. Činio je čuda odgovarajući na posebne potrebe, ali to nikada nije činio kako bi dokazao da ih je mogao činiti, već da ima nešto više čemu bi poučio ljude.

PRVO ČUDO

Na svadbi je Isus pretvorio vodu u vino (vidite Rječnik). Ono je imalo tako dobar ukus kakav gosti nikada ranije nisu okusili.³ Dakle, šta je Isus pokazivao ovim? Pokazivao je da donosi nešto [svoje kraljevstvo] što je bilo daleko bolje nego bilo šta od ranije. I ovdje možemo vidjeti da je Bog Gospodar kvaliteta. Ko god i šta god da smo, kada prihvatimo Isusa kao našeg Spasitelja on nas mijenja, topi i oblikuje u nešto od velike vrijednosti.

ŽIVOT DJETETU

Zbunjeni otac je došao Isusu i zamolio ga da ide s njim natrag u selo gdje mu je sin ležao na umoru. Isus je rekao tom čovjeku: »Idi, sin tvoj živi.«⁴ Otac se vratio, i dok je još bio na putu, njegov sluga ga je susreo i rekao mu da mu je sin živ. Pitao je za vrijeme kada mu je bilo bolje i shvatio da je to bilo tačno onda kada je čuo riječi: »Sin tvoj živi.« On i njegov dom su povjerovali u Isusa.

Iz ovog događaja učimo da Isus ima silu da nadvlada i udaljenost. Bog nikada nije daleko od nas. Isus je rekao: »...ja sam s vama u sve dane...«⁵ Nema sumnje da je nazvan *Isus*, što znači Gospod spašava. Treba da se okrenemo njemu koji ima neograničenu silu.

ČOVJEK PORED RIBNJAKA

Ribnjak Bethesda je bio dobro poznat u prvovjekovnom Jeruzalemu. Mase običnih ljudi bi se svakodnevno sakupljale oko ovog ribnjaka. Postojala je legenda da će, kada se voda uzburka, prva bolesna osoba koja siđe u nju biti iscijeljena.⁶

Jednog dana, Isus je otišao do ribnjaka i vidio bolesnog čovjeka kako leži na svojoj postelji. Trideset i osam godina je bio paralizovan. Isus ga je pitao: »Želiš li ozdraviti?«, a onda mu rekao da ustane, uzme svoju postelju i hoda. Čovjek je odmah bio iscijeljen i učinio šta mu je Isus rekao.

Šta učimo iz ovog događaja? Mi možemo biti najgora i najbjednija osoba, ali vrata pokajanja su nam otvorena. Isus nam može oprostiti i iscijeliti nas, ali to ovisi od naše volje. Božji plan spasenja ne može biti prisilan ni za koga. Mora postojati otvorenost prema Bogu, moramo mu dopustiti da nas učini svetim ljudima. On vlada situacijom, ali nikada neće prisilno stavljati svoj put u naše živote, osim ako smo mi voljni da prihvatimo Isusa kao našeg Spasitelja.

HRANJENJE NEKOLIKO HILJADA LJUDI

Jednom prilikom, Isus je zapanjio masu od preko 5000 ljudi na taj način što ih je sve nahranio, upotrebljavajući samo nekoliko štruca hljeba i nešto ribe. Mnoštvo se okupilo oko njega, a mjesto gdje su se nalazili bilo je veoma udaljeno. Bilo je već i kasno. Apostoli su željeli raspustiti narod, ali je Isus želio da ih nahrani. Jedan od apostola je pronašao dječaka koji je imao pet malih ječmenih hljebova i dvije male ribe. Upitao je Isusa: »Ali, šta je to za tolike?«, na šta on nije odgovorio. Umjesto toga, rekao je svojim učenicima da posjedaju ljude na travu po grupama. Uzevši pet hljebova i dvije ribe, zahvalio je Bogu i razlomio hljebove, a zatim ih je dao svojim učenicima da ih razdijele ljudima. Svi su jeli i poslije su sakupili dvanaest košara punih ulomaka hljeba i riba koje su bile preostale.⁷

ŠTA MI UČIMO?

Ljudi su tražili Mesiju koji će se brinuti o njima, ali više su bili zabrinuti za svoje tjelesne potrebe. Proganjali su Isusa da ga učine svojim kraljem, no on im je kasnije jasno rekao da je stvarna svrha njegovog dolaska na zemlju da spasi ljude.⁸ Rekao je da su i njihovi preci dobijali hranu i pomoć za svoje fizičke potrebe u pustinji, ali nisu živjeli dugo. Suprotno tome, hrana koju je Isus donio traje zauvijek i on sam je taj na kome treba da se hranimo.

Za one koji vjeruju u Isusa postoji i nešto više što bi se moglo naučiti iz ovog događaja. Ovdje je bio dječak sa samo nekoliko hljebova i ribe, ali Bog ih je mogao umnožiti. U ovome vidimo ohrabrenje za nas; koliko god da mi damo Bogu od vremena, energije i prihoda, on može umnožiti rezultat. On je Gospodar kvantiteta.

ISUS HODA PO VODI

Nakon što je nahranio mnoštvo naroda, Isus je zamolio svoje učenike da se ukrcaju u lađu i idu ispred njega. Oni su otišli veslaajući prema svom odredištu, međutim, zbog jakog vjetra koji je duvao naspram njih bili su veoma spori. Već se spustio mrak, a Isus im se još nije bio pridružio. Nakon što su odveslali oko 3 milje, vidjeli su ga kako se približava lađi hodajući po vodi. Htio ih je mimoići, a oni, kada su ga ugledali pomislili su da je sablast i viknuli su. Odmah im je rekao: »Hrabri budite!... Ne bojte se!«

Petar, vidjevši to, pitao je može li i on hodati po vodi, na šta mu je Isus rekao: »Dođi«. Petar se spustio i hodao po vodi prema njemu, ali kada je obratio pažnju na vjetar, uplašio se i počeo tonuti. Isus je odmah ispružio svoju ruku i spasio ga.⁹

POUKA ZA NAS

Isus je Gospodar prirode. Kada odlučujemo da ga slijedimo, on kaže: »Dođi i slijedi me«. I kada se suočimo sa nevoljom i vapimo njemu da nas spasi, tu je da nam pomogne. On je umirio oluju i osposobio Petra da hoda po površini vode. Ovo nama danas možda ne izgleda veoma relevantno, ali to nas uči da je Isus prisutan u svakoj životnoj situaciji i njegovo pouzdanje i smirenost su dostupni onima koji vjeruju u njega. Danas on također smiruje oluje u srcima mnogih ljudi. Bez ozira kakva nevolja, bol ili tuga mogu biti u vjernikovom životu, sa Isusom postoji mir.

ISUS, GOSPODAR ŽIVOTA

Isus je davao vid slijepima, činio da gluhi čuju, davao život mrtvima. Lazar je bio mrtav tri dana i bio je sahranjen, ali kada je Isus viknuo pored njegove grobnice: »Lazare, izidi!«, on je izašao živ.¹⁰

To znači da Isus ima silu da podiže mrtve. Rekao je bez sumnje: »Ja sam Uskrsnuće i Život. Ko vjeruje u mene, ako i umre, živjet će.«¹¹ On dolazi ponovo da sudi svijetu. Obećao je da će uskrsnuti svoje sljedbenike u vječni život.¹²

ZAKLJUČAK

Isusova čuda i učenje su »zapisana da povjerujete: Isus je Krist, Sin Božiji, te da vjerujući imate život u imenu njegovu.«¹³

REFERENCE

1. Otkrivenje Ivanovo 19:11-16
2. Ivan 10:37-38
3. Ivan 2:1-11
4. Ivan 4:46-54
5. Matej 28:20; uporedi sa 1:22-24

6. Ivan 5:1-9
7. Ivan 6:1-14
8. Ivan 6:22-71
9. Ivan 6:16-21; Marko 6:47-50; Matej 14:22-32
10. Ivan 11:1-45
11. Ivan 11:25
12. Ivan 6:40
13. Ivan 20:31

Sedamnaesto poglavlje

Isus, veliki učitelj (Vjera i djela)

Od samog početka svog učenja, Isus je bio prijatna religioznim vođama, ali su ga zato slijedili mnogi obični ljudi. Različiti načini kojima su njihovi učitelji tumačili Toru su ih zbunjivali. To su uglavnom bila učenja o ritualima i spoljašnjoj formalnosti, dok je Isus došao sa onim koje je bilo radikalno drugačije.

ŠABAT

Šabat je sedmi dan u nedjelji; dan koji Jevreji drže posebno svetim. Princip dana odmora je veoma ispravan, ali su Jevreji dodali različite vrste zabrana; branili su da se održavaju mnoge aktivnosti na Šabat i čineći to propustili su njegovo pravo značenje.

Isus je rekao ljudima da se na Šabat sav dobar posao mora nastaviti. Npr. namjerno je liječio neke na taj dan i jednog takvog Šabata ustao je među narodom, izazivajući ga: »Je li subotom dopušteno činiti dobro ili zlo činiti, život spasiti ili pogubiti?«¹ Tada je iscijelio čovjeka upravo pred svima njima, a neke jevrejske vođe su uvrijeđene počele smišljati kako da ga ubiju.² Međutim, Isus nije zbog ovoga prestao činiti dobro. Kao što smo razmatrali u prethodnom poglavlju, on je također u subotu (na Šabat) iscijelio paralizovanog čovjeka, pored ribnjaka Bethesde.³ Kao rezultat ovoga, vođe su nastavile da prijete Isusovom životu.⁴

Isus je želio poučiti ljude dvjema stvarima. Prvo, da Bog ima suosjećanje za njih svaki dan u sedmici. Drugo, da ljudi ne bi trebalo da postavljaju religiozna pravila koja dolaze samo od njih, a ne od Boga. Mi se možemo smijati onima u Isusovom vremenu, koji su slijedili rituale i propise stvorene od čovjeka, ali i mi također treba da se zapitamo da li su stvari koje činimo ugodne Bogu ili ne.

MOLITVA

Isus je mnogo učio o molitvi. Rekao je da je molitva koja je samo u javnosti, ona po kojoj bi ljudi mogli vidjeti kako smo religiozni i pobožni, licemjerstvo. Boga ne interesuju takve molitve. On je rekao: »Tako i kad molite, ne budite kao licemjeri koji vole moliti stojeći u sinagogama i na raskršćima ulica da se pokažu pred ljudima...«⁵

Njegovo poučavanje je da Boga treba da štujemo u duhu i istini.⁶ Ako naš um i srce nisu ispravni, sve naše molitve su beskorisne. Isus je rekao da ne

bi trebalo da ponavljamo stvari iznova i iznova dok se molimo.⁷ Jevreji su imali mnoge serije molitvi koje bi jednostavno ponavljali velikom brzinom. Isus je učio da takve molitve nemaju nikakve koristi, jer nas Bog ne čuje iz tog razloga što upotrebljavamo mnogo riječi, ili ponavljamo iste mnogo puta u našim molitvama. On je rekao: »poučite se od mene«.⁸

KAKO MOLITI

Isus je dao primjer molitve, koja se ponekad zove Gospodinova molitva.⁹ Međutim, prikladnije bi bilo zvati onu u Ivanu 17:1-26 Gospodinovom molitvom.

Isus nije mislio da njegovi učenici doslovno ponavljaju ove riječi. Radije im je dao ideju kako bi prava molitva trebalo da izgleda. Kada se molimo, dobro bismo učinili ako bismo zamolili Boga da njegova vladavina bude efikasna ovdje na zemlji; da molimo da susretne naše fizičke i duhovne potrebe; da vapimo za oprostjenje i konačno, da priznamo njegov suverenitet.

*»Oče naš, koji jesi na nebesima!
Neka se sveti ime tvoje!
Neka dođe kraljevstvo tvoje!
Neka bude volja tvoja kako na nebu tako na zemlji!
Hljeb naš svagdanji daj nam danas!
I oprostí nam dugove naše, kako i mi oprostismo dužnicima svojim!
I ne daj nas u napast, nego izbavi nas od Zloga.«*

Isus nas nije učio da se molimo okrećući lice prema Jeruzalemu, ili u bilo kojem drugom smjeru; niti je dao upute o pokretima naših tijela za vrijeme naših molitava. Po Isusu, Bog je više zainteresovan za motive u našim srcima.

Neko može pitati: »Koliko treba da budem u molitvi?«. Isus je provodio duge vremenske periode u njoj: svakodnevno i prije važnih događaja. Apostoli su činili isto i savjetovali su i druge kršćane da čine tako.

Molitva mijenja stvari. Biblija nam ne govori samo da imamo vjeru nego i da je aktiviramo. Molitva se ne smije smatrati za sredstvo uštede truda; Bog neće za nas učiniti stvari koje možemo sami učiniti. On će slušati naše molitve i pomoći nam u našim teškoćama. Prihvatit će naše molitve za stvari koje su najbolje za nas.

Kada se kršćani mole Bogu, oni to čine u Isusovo ime, jer im je on zapovijedio da tako čine. Bog nam se prvi približio u Isusu, koji je rekao: »ako šta zaišćete od Oca u moje ime, dat će vam. Dosad ništa niste zaiškali u moje ime. Išćite, i primit ćete, da vaša radost bude potpuna.«¹⁰

POST

Često se postavlja pitanje: »Zašto vi kršćani ne postite?«. Kršćani poste,¹¹ ali ne za vrijeme Ramazana. Isus je rekao: »A kad postite, ne budite turobna

lica kao licemjeri; jer oni izobličuju svoja lica kako bi pokazali ljudima da poste. Zaista, kažem vam, oni su svoju plaću već primili. Kad ti pak postiš, pomaži glavu i umij lice, kako ne bi pokazao ljudima da postiš, nego Ocu svojemu, Onome koji je u skrovitosti. I Otac tvoj, Onaj koji vidi u skrovitosti, uzvratit će ti.«¹²

Po Isusu, post, kao i osobna molitva je nešto privatno i trebalo bi da se odvija samo između vjernika i Boga. Isusov naglasak je uvijek bio na unutrašnjoj motivaciji, a ne na spoljašnjoj pojavi. Ljudi mogu postiti i moliti, a opet nemati oprostjenje. U Bibliji se spominje čovjek po imenu Kornelije, koji je bio bogobožna osoba i imao dobar ugled i među prijateljima i među neprijateljima. Postio je i molio, a ipak nije imao oprostjenje. Međutim, zbog njegove iskrenosti, Bog je poslao Petra, Kristovog apostola, da razgovara s njim kako bi ovaj našao oprostjenje. Petar mu je govorio o Kristu: o njegovom savršenom životu, patnjama i njegovoj smrti na križu. Govorio mu je o Isusovom uskrsnuću i ponovnom povratku kao Sudije. Kornelije je našao oprostjenje tek kada je povjerovao u Isusa.¹³

»Ovo je post koji mi je po volji, riječ je Jahve Gospoda: kidati okove nepravedne, razvezivati spona jarmene, puštati na slobodu potlačene, slomiti sve jarmove;

podijeliti kruh svoj s gladnima, uvesti pod krov svoj beskućnike, odjenuti onoga koga vidiš gola, i ne kriti se od onog ko je tvoje krvi.«

(Izaija 58:6-7)

DAVANJE

Farizeji Isusovog vremena su bili veoma brižni u davanju Bogu tačno jedne desetine svih svojih prihoda i išli su čak i do najmanje količine biljaka kao što je metvica. U stvari, oni su zanemarivali ono što je zaista bilo važno i pravili su veliki šou od svog davanja. Isus je rekao: »Pazite pak da svoje pravednosti ne činite pred ljudima, da vas oni vide; inače nećete imati plaće kod Oca vašega koji je na nebesima. Kada dakle daješ milostinju, ne trubi pred sobom, kako to čine licemjeri po sinagogama i ulicama kako bi ih ljudi pohvalili. Zaista, kažem vam, oni su svoju plaću već primili. Kad ti pak daješ milostinju, neka ti ne zna ljevica šta čini tvoja desnica, da tvoja milostinja bude u skrovitosti; i Otac će ti tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratiti.«¹⁴

Da bi pokazao kako treba pomagati i ne očekivati nagradu od ljudi, Isus je ispričao priču o dobrom Samarićaninu. Ona je veliki primjer velikodušne ljubavi za druge.

DOBRI SAMARIĆANIN

»Neki je čovjek silazio iz Jerusalema u Jerihon pa upade među razbojнике koji ga svukoše i izudaraše, te otiđoše ostavivši ga polumrtva. Slučajno je tim putem silazio neki svećenik i, vidjevši ga, mimoide. Tako i neki levit kad dođe do toga mjesta priđe pa, vidjevši ga, mimoide. Neki pak Samarićanin, putujući, dođe do njega i vidjevši ga, sažali se. Priđe i povi mu rane zalivši ih uljem i vinom, te ga posadi na svoje živinče, prenese u gostinjac i pobrinu se za njega. Sutradan izvadi dva denara, dade ih gostioničaru i reče: 'Pobrini se za njega. A ako šta više potrošiš, ja ću ti na svom povratku nadoknaditi.'

Šta ti se čini, koji je od ove trojice bio bližnji onome što upade među razbojнике?« On nato reče: »Onaj koji mu iskaza milosrđe.« Isus mu onda reče: »Idi i ti čini tako.«

(Luka 10:30-37)

Mnogi danas govore o potrebi za dobrim odnosima ljudi različitih pozadina i etničkog porijekla. Davno prije Isus je dao ovaj princip: »Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe.«¹⁵ Ne samo da su ljudi koji žive u susjedstvu moji bližnji, nego je to i stranac koji putuje sa mnom u autobusu ili vozu. Ova velikodušna ljubav je najviše pokazana u Isusovom životu, kada je dao sebe da spasi čovječanstvo.¹⁶ Slijedimo njegove korake u ljubavi i istini.

REFERENCE

1. Marko 3:4
2. Marko 3:6
3. Ivan 5:1-15
4. Ivan 5:16-18
5. Matej 6:5,6
6. Ivan 4:24
7. Matej 6:7
8. Matej 11:29
9. Matej 6:9-13
10. Ivan 16:23,24
11. Matej 17:21; 1. Korinćanima 7:4; Djela 13:3
12. Matej 6:16-18
13. Djela apostolska 10:1-48
14. Matej 6:1-4
15. Luka 10:27
16. 2. Poslanica Korinćanima 8:9

Osamnaesto poglavlje

Isus, velika žrtva

Stajao sam pored Ahmeda i posmatrao kako njegov otac žrtvuje jagnje. Bio je praznik koji se zove *Eid al-Adha* (Bajram) i muslimani ga slave svake godine. Pitao sam se zašto muslimani žrtvuju tako mnogo životinja, ali to je bilo nekoliko godina prije, kada nisam mnogo znao o ovom događaju. Veoma brzo, kao i drugi, saznao sam da je to sjećanje na događaj u kome je Bog iskušao Abrahama i od njega tražio da žrtvuje svog sina. Abraham je poslušao, ali u pravom trenutku Bog je providio ovna kao zamjenu.

ADAM I EVA

Biblija nam govori da je žrtva postojala i prije Abrahama. Kada je stvorio Adama, Bog ga je upozorio da ne jede sa drveta saznanja dobra i zla, ili će zasigurno umrijeti.¹ Adam i Eva ga nisu poslušali, a onda su shvatili da su bili goli i osjećali su se posramljeno, tako da su pokušali da se prekriju lišćem.² Ova priča se također spominje i u Kur'anu.³

KAIN I ABEL

Prvi sinovi Adama i Eve su bili Kain i Abel⁴ i Biblija pokazuje da su oni bili naučeni da prinose žrtve Bogu. Abel je postupao pravilno i njegova je žrtva bila prihvaćena. Međutim, Kain nije i njegova žrtva je bila odbačena, što Kur'an i potvrđuje.⁵ Kada pogledamo ovu priču u kontekstu cijele Biblije vidimo da je Adamova porodica bila naučena posebnom putu kako da se približi Bogu, što je bilo kroz prinošenje žrtava. Bog je kasnije pokazao da mi zaslužujemo da umremo zbog naših grijeha, te da je zbog toga bila potrebna zamjena, otkup, (*fidyah*).

ABRAHAM I NJEGOV SIN

Ova zamjena je ilustrovana u slučaju Abrahama i njegovog sina, kada mu je Bog rekao da ga žrtvuje, što je Abraham i poslušao. Kada je podigao nož da ga ubije, Bog mu je rekao da stane i providio ovna kao zamjenu, tako da je ovaj umro umjesto njega.⁶

PASHALNO JAGNJE

Drugi značajan primjer je bilo Pashalno jagnje. Izraelci su bili u okrutnom ropstvu u Egiptu. Vladar, faraon, ih nije htio pustiti da odu i daju Bogu slavu, te je zbog toga Bog poslao Mojsija da ih oslobodi. Nakon što je poslao mnoge nevolje na Egipat, Bog je rekao da će pobiti sve prvorođence

u zemlji. Međutim, također je providio i zamjenu za izraelske prvorođence. Mojsije je zapovjedio svom narodu da zakolju jagnje i da njegovom krvlju poškrope dovratnike, tako da će Božji anđeo onda zaobići svaka vrata na kojima je to učinjeno i prvorođeni u toj kući će se poštedjeti. Bog je ispunio svoje obećanje i izraelski prvorođenci su bili spašeni.⁷

MOJSIJEV ZAKON

U Mojsijevom Zakonu, u knjizi Leviti, Bog je otkrio da jedini način na koji mu se čovječanstvo može približiti jeste kroz žrtve.⁸ Zatim je rekao: »Bez prolijevanja krvi nema oprosta.«⁹ Mojsije je Izraelcima objasnio način žrtvovanja. Grešnik je trebalo da dovede savršenu životinju do vrata Božjeg hrama i tamo je trebalo da stavi svoje ruke na nju, što je simbolično značilo prenošenje njegovih grijeha na životinju. Zatim ju je morao ubiti i svećenik bi njenom krvi poškopio podnožje oltara i onda bi na oltaru žrtvovao ostatak Bogu, koji bi prihvatio smrt životinje kao zamjenu za smrt grešnika.¹⁰

PITANJE

Kako životinja može umrijeti za čovjeka kada čovjek ima mnogo veću vrijednost od životinje? Životinja nije preuzimala čovječije grijeha, to je bio samo simbol koji je ukazivao na ono što je trebalo doći. Bog je dopustio ovakvu situaciju dok savršena žrtva nije bila prinesena za sve grijeha, a to je bila žrtva za grijeha svih ljudi koji su ikada živjeli ili će živjeti.

VELIKA ŽRTVA

Poslije Mojsija mnogi Božji proroci su počeli prorokovati o ovoj velikoj žrtvi. Jedan od njih je bio Izaija. On je dao veoma zadivljujuće proročanstvo koje se nakon nekoliko vijekova ispunilo u Isusu, koji je ispunio Božju svrhu. [Pročitajte Izaija 52:13-15; 53:1-12]

SVJEDOČANSTVO IVANA KRSTITELJA

Bog je poslao Ivana Krstitelja, poznatog i kao Hazrat Yahya, da bude posljednji od ovih proroka. Ivan je bio Isusov prethodnik. Pozivao je ljude da se pokaju i krste. Jednog dana kada se Isus pojavio na obali rijeke Jordan, Ivan je viknuo: »Gle, Jaganjac Božiji, onaj koji uzima grijeh svijeta! Ovo je onaj za koga rekoh: 'Za mnom dolazi čovjek koji je preda mnom, jer prije mene bijaše.'«¹¹

ISUSOVO SVJEDOČANSTVO

Isus je rekao da je došao da svoj život da kao otkup za mnoge¹² i da će svako ko vjeruje u njega imati vječni život.¹³ On je završio svoj zadatak kada je bio razapet. Na križu je uzviknuo: »Dovršeno je!«, da bi rekao čovječanstvu da je Božja svrha spasenja izvršena.¹⁴ Dugo čekano obećanje dato Abrahamu je bilo ispunjeno. Jednom je Isus rekao: »Abraham, otac vaš, uskliknu što će

moći vidjeti moj Dan; i vidje i obradova se.«¹⁵ Kur'an kaže da je Bog otkupio Abrahama velikom žrtvom.¹⁶ Može li biti išta veće od Isusove žrtve? Ovo je Božji i jedini način. Znamo da je Isus pobjedonosno uskrsnuo iz mrtvih treći dan i time pokazao da će oni koji vjeruju u njega uživati vječni život sa Bogom. Nakon uskrsnuća, rekao je: »Ovo su riječi moje koje sam vam govorio dok sam još bio s vama: treba se ispuniti sve što je zapisano o meni u Zakonu Mojsijevu, u Prorocima i Psalmima... Ovako je pisano, da će Krist trpjeti i trećega dana ustati od mrtvih te da se u njegovo ime propovijeda obraćenje za oprostjenje grijeha svim narodima, počevši od Jerusalema.«¹⁷

BOG S NAMA

Dragi prijatelju, Bog je zapovjedio Adamu i Evi da napuste njegovo prisustvo, ne zato što ih je mrzio, nego zato što su bili neposlušni. Oni su bili zgriješili, a da bi njih i cijelo čovječanstvo doveo natrag u zajedništvo sa sobom, napravio je plan spasenja. Kada je dana Radosna vijest o Isusu, prorok Izaija je rekao: »...nadjenut će mu ime Emanuel!«¹⁸ što znači »Bog s nama«. ¹⁹ Isus je na zemlji proveo samo 30-35 godina, ali prije svog uznesenja je rekao: »...Ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta.«²⁰

Ko bi odbio ovakvog Spasitelja koji nam nudi sigurnost kakvu niko nikada nije dao? Slijedimo njegovo učenje.

REFERENCE

1. Postanak 2:17
2. Postanak 3:7,8
3. Kur'an 20:115-123
4. Postanak 4:1-16
5. Kur'an 5:27-32
6. Postanak 22:1-18; Kur'an 37:102-109
7. Izlazak 12
8. Leviti 17:1-12
9. Poslanica Jevrejima 9:22
10. Leviti 4
11. Ivan 1:29,30
12. Matej 20:28
13. Ivan 3:14-16
14. Ivan 19:30
15. Ivan 8:56
16. Kur'an 37:102-109
17. Luka 24:44,46,47
18. Izaija 7:14
19. Matej 1:23
20. Matej 28:20

Devetnaesto poglavlje

Drugi Isusov dolazak

Islam i kršćanstvo vjeruju da će se isti Isus, koji je živio na zemlji i koji je uzašao na nebo, vratiti na ovaj svijet na kraju vremena.

ISUSOV POVRATAK U ISLAMU

Poznate tradicije muslimana tvrde da, kada se Isus vrati obratiće svijet na islam, uništiti antikrista, oženiti se i imati djecu. Poslije će umrijeti i biti sahranjen pored Muhamedovog groba u Medini.¹

Da potvrde ovu doktrinu, muslimani se pozivaju na sljedeći stih u Kur'anu:

»I (Isus) je predznak za smak svijeta, zato nikako ne sumnjajte u nj i slijedite uputstvo moje: to je pravi put.« (A. Yusuf Ali, sura 43:61)♦

Većina muslimanskih komentatora uzimaju ovaj stih kao proročanstvo o drugom Isusovom dolasku. Ovaj događaj je poznat kao »*Nuzul-i-Isa*« i kao »*Nuzul-i-Mesih*«, silazak Isusov.

Jedna od muslimanskih tradicija kaže: »Abu Huraira je izvjestio da je Allahov glasnik (neka mir bude nad njim) rekao: 'Od Njega u Čijoj ruci je moj život, sin Merjemin (neka mir bude s njim) će uskoro sići među vas kao pravedni sudija. On će slomiti križeve, ubiti svinju i ukinuti *jizya* (porez) i bogatstvo će se izliti do takve mjere da ga niko neće prihvatiti.'«²

Ovo su reference za drugi Isusov dolazak u islamu, ali postoje velike razlike u kršćanskom i muslimanskom pogledu na to.

ISUSOV POVRATAK U BIBLIJI

Isusov povratak je jedna od velikih tema Biblije. Međutim, nema nikakvog nagovještaja da će Isus, kada se vrati, živjeti kao obično ljudsko biće, da će umrijeti i biti sahranjen. Kada kršćani govore o drugom Isusovom dolasku sa neba, oni očigledno već vjeruju u njegov prvi dolazak sa neba. Oba vjerovanja idu zajedno i ne mogu se odvojiti jedno od drugoga. U brojnim prilikama Isus je rekao da je došao na zemlju odozgo i da će doći ponovo.³ Drugi dolazak će biti drugačiji od prvog, tako što će pobjedonosni Kralj doći kao Moćni Sudija.

Odmah poslije Isusovog uznesenja dva anđela su rekla učenicima da će se on vratiti na sličan način kao što su ga vidjeli da ide na nebo.⁴ Još je i Isus jasno rekao da će njegov drugi dolazak biti javni događaj; kao što munja dolazi s istoka i svijetli prema zapadu, takav će biti i njegov dolazak.⁵ Upozorio nas je da će biti lažnih proroka i lažnih Mesija, koji će

tvrditi da su Krist. Međutim, za svakoga će biti lako da prepozna dolazak onog pravog, jer će o njemu odmah svi svjedočiti širom svijeta.

RAD PRILIKOM NJEGOVOG DOLASKA

Isus će poslati svoje anđele da sakupe sve one koji vjeruju u njega, i odvest će ih u nebo.⁶ Svi koji su umrli će uskrsnuti, kao što je Isus rekao: »Jer dolazi čas kad će svi koji su u grobovima čuti njegov glas i izići: oni koji su činili dobro – na uskrsnuće života, a koji su radili zlo – na uskrsnuće osude.«⁷

Ovim je Isus mislio da će njegov povratak biti najuzbudljiviji događaj. On će suditi i žive i mrtve, nagraditi vječnim životom one koji su ga voljeli i slušali, a osuditi i baciti u tamu ostale koji će tamo ostati zauvijek.

Sigurnost koju kršćani imaju je da će na taj Dan biti podignuti u vječni život, ne zato što su ga vrijedni zbog svojih dobrih djela, nego zbog svoje vjere u Isusa. On je rekao da će pravedni na taj dan zasjati kao sunce.⁸

Ako bi na taj veliki dan Bog vagao naša djela, onda bismo svi bili osuđeni, jer koliko god dobrih djela da uradimo, ona ne bi bila dovoljna da premoste provaliju koja nas odvaja od Boga. Međutim, sve ovo je učinjeno za nas, u ovome životu, kroz Isusa. Vjernik Kristovog otkupljenja ne čini dobra djela da bi zaradio mjesto u raj, već radije zato što voli Isusa, koji je rekao: »Ako me ljubite, zapovijedi ćete moje držati... Doista, dadoh vam primjer da i vi činite kao što ja učinih vama.«⁹ Slavimo Boga za veliki dar spasenja; jer za one koji nikada nisu ušli u Božje kraljevstvo u ovom životu postoji vječna osuda. Isus je ovo davao do znanja iznova i iznova.¹⁰

VREMENSKI ČINILAC

Isus je rekao da će se vratiti kad ga ljudi ne budu očekivali. Na primjer, rekao je da će doći kao lopov u noći.

»A ovo znajte: da je domaćin znao o kojoj noćnoj straži dolazi kradljivac, bdio bi i ne bi dopustio da mu se kuća potkopa. Stoga i vi budite pripravn, jer Sin Čovječiji dolazi u čas kad i ne mislite.«¹¹

Isus je također rekao da će njegov dolazak biti kao potop koji je bio u vrijeme Noe. Ljudi su jeli, pili i radili svoj svakodnevni posao sve do dana kada je Noa ušao u arku, kada je došao potop.¹²

Neki mogu reći da je već dvije hiljade godina prošlo, a on još nije došao. Biblija nas uči da Bog voli svoje stvorenje i ne želi da bilo ko propadne, i zbog toga je strpljiv. On želi da se svi pokaju i spase.¹³ Međutim, možete biti sigurni da on održava svoje obećanje. Jednog dana u određeno vrijeme, on će biti ovdje. Svaki dan smo bliži njegovom dolasku, jer vrijeme, u stvari, ističe. Možda sutra neće biti šanse.

Isus je pobijedio smrt. On boravi u nebeskoj slavi daleko iznad biliona ljudi i žena na zemlji, živih i mrtvih. Vratit će se sijajući u svoj svojoj ne-

beskoj veličanstvenosti i dodijeliti krune života svima koji ga vole i koji su mu ostali vjerni do smrti. Svako bi trebalo da se podloži njemu i bude spašen njegovom milošću.

SVRHA ISUSOVOG POVRATKA

Da uskrsne mrtve

»Ne čudite se ovome, jer dolazi čas kad će svi koji su u grobovima čuti njegov glas i izići: oni koji su činili dobro – na uskrsnuće života, a koji su radili zlo – na uskrsnuće osude.«¹⁴

Da sudi svim ljudima

»Gle, dođe Gospod sa svojim svetim desetstisućama, da izvrši sud nad svima i pokara svakoga za sva njihova bezbožna djela koja bezbožno počinije i za sve teške riječi što ih bezbožni grješnici protiv Njega izgovoriše.«¹⁵

Da plati pravednima i nepravdnima

»Kad Sin Čovječiji dođe u slavi svojoj i svi anđeli s njime, sjest će tada na prijestolje slave svoje. I skupit će se pred njim svi narodi, a on će razlučiti jedne od drugih kao što pastir razlučuje ovce od jaraca; ovce će postaviti sebi zdesna, a jarce slijeva. Tada će kralj reći onima sebi zdesna: 'Dođite blagoslovljeni Oca mojeg! Primite u baštinu Kraljevstvo što vam je pripravljeno od postanka svijeta'... Tada će reći onima slijeva: 'Odlazite od mene, vi prokletnici, u ogranj vječni, pripravljen đavlu i njegovim anđelima!'«¹⁶

Da preda kraljevstvo Ocu

»Budući, naime, da je po čovjeku smrt, po čovjeku je i uskrsnuće od mrtvih. Jer kao što u Adamu svi umiru, tako će i u Kristu svi oživjeti. Ali svako u svojem redu: prvina Krist, potom oni koji su Kristovi, o njegovu dolasku, a zatim – svršetak, kad bude predao kraljevstvo Bogu i Ocu, nakon što uništi svako poglavarstvo i svaku vlast i silu. Jer on treba kraljevati 'dok ne položi sve neprijatelje pod noge svoje'. Posljednji je neprijatelj koji će biti uništen smrt... A kad mu sve bude podloženo, tada će se i sam Sin podložiti Onome koji mu je sve podložio, da Bog bude sve u svemu.«¹⁷

REFERENCE

- ♦ postoje različiti prijevodi ovog stiha; u ovom slučaju uzet je engleski prijevod Kur'ana

1. Wali ad Din, *Mishkat Al Masabih*, tr. James Robson, (Lahore, 1980), tom II, str. 1159-1160
2. *Sahih Muslim*, tom 1, str. 92
3. Ivan 3:13; 8:23; 14:23; 16:28; Matej 25:31,32; 26:64

4. Djela apostolska 1:10,11
5. Matej 24:27; Otkrivenje Ivanovo 1:7
6. Matej 24:31
7. Ivan 5:28,29
8. Matej 13:43
9. Ivan 13:15; 14:15
10. Ivan 3:18,36
11. Matej 24:43,44
12. Matej 24:37-39
13. 2. Petrova poslanica 3:9
14. Ivan 5:28,29
15. Juda 14,15
16. Matej 25:31-34, 41
17. 1. Poslanica Korinćanima 15:21-26, 28

Dvadeseto poglavlje

Krist, naš život

Prije Kristovog rođenja, mnogi proroci i sveti su došli da mu pripreme put. Biblija daje ovu poruku veoma jasno: »U više je navrata i na više načina Bog nekoć govorio ocima u prorocima; u ove posljednje dane progovori nam u Sinu, koga postavi baštinikom svega, po kome i svjetove sazda.«¹

Isus je rekao: »Dođite k meni... i ja ću vas okrijepiti.«² Na drugom mjestu je, kao što smo ranije vidjeli, tvrdio: »Ja sam put i istina i život. Niko ne dolazi k Ocu osim po meni.«³ Mnogi su shvatili istinu gornjeg stiha: da je Isus zaista jedini put do Boga i da se vječni život može naći samo u njemu. Bez njega bismo ostali odvojeni od Boga, beznađežno izgubljeni u vječnoj tami.

Jednom je Isus rekao Jevrejima: »Istražujete Pisma, jer vi sami mislite po njima imati život vječni. I ona su ta koja svjedoče za mene.«⁴ Samo proučavati i dobiti znanje nije dovoljno. Bitan je naš odgovor na to.

ŠTA TREBA DA URADIM?

Ja vjerujem u Isusa. Vjerujem da je on Spasitelj čovječanstva. Šta onda moram uraditi da bih ga slijedio i ušao u kraljevstvo Božje?

Jednom je jevrejski književnik rekao Isusu: »Rabbi, znamo da si učitelj od Boga došao, jer niko ne može ova znamenja činiti, koja ti činiš, a da Bog nije s njime.«⁵ Isus mu je odgovorio: »Zaista, zaista, kažem ti, ko se ne rodi nanovo, odozgor, ne može vidjeti kraljevstva Božijega.«⁶ Dao je i dalje objašnjenje: »Zaista, zaista, kažem ti, ko se ne rodi od vode i od Duha, ne može ući u kraljevstvo Božije.«⁷

Prije uznesenja Isus je svojim učenicima dao veliko poslanje: »Idite po svemu svijetu, propovijedajte Evanđelje svemu stvorenju. Ko uzvjeruje i pokrsti se, bit će spašen, a ko ne uzvjeruje, bit će osuđen.«⁸

Ovo je veoma jasna zapovijed i objašnjava zašto je, nakon Isusovog uznesenja, Petar propovijedao Jevrejima na praznik Pentekosta. Rekao im je kako je Isusov dolazak bio predskazan u Pismima, kako je on bio razapet i kako je uskrsnuo iz mrtvih. Mnogi su razumjeli poruku i željeli su da slijede Isusa kao svog Spasitelja. Zato su pitali apostole šta treba da čine. Petar je odgovorio: »Obratite se, i neka se svaki od vas krsti u ime Isusa Krista za oprostjenje svojih grijeha i primit ćete dar, Duha Svetoga.« Biblija kaže da je oko tri hiljade ljudi prihvatilo ovu poruku i krstilo se.⁹

Ono što je Petar rekao povlači dva pitanja:

1. Ko je Sveti Duh?
2. Šta je krštenje?

KO JE SVETI DUH?

O Svetom Duhu čitamo kroz cijelu Bibliju, od prvog poglavlja *Postanka* do posljednjeg poglavlja *Otkrivenja Ivanovog*.¹⁰ To nam jasno kazuje da je Božji Duh svugdje. U Bibliji mu je dato nekoliko imena:

Duh Božji	(Postanak 1:2; Poslanica Efežanima 4:30)
Sveti Duh	(Djela apostolska 1:5,8; 2:1-4)
Utješitelj	(Ivan 14:16)
Duh istine	(Ivan 14:17; 15:26)
Kristov Duh	(Poslanica Rimljanima 8:9)
Duh njegovog sina	(Poslanica Galaćanima 4:6)
Duh svetosti	(Poslanica Rimljanima 1:4)
Duh mudrosti	(Poslanica Efežanima 1:17)

DOLAZAK SVETOG DUHA

Biblija nam govori da, iako je Duh Sveti na djelu svugdje, posebno je dolazio na određene ljude u Starom zavjetu da ih osposobi da urade posebne zadatke. Čitajte na primjer: Izlazak 31:3; 1. Samuelova 10:6; 1. Ljetopisa 28:12; Izaija 42:1; Ezekijel 11:5.

U Novom zavjetu nalazimo da je Isus obećao da će Sveti Duh doći i živjeti u svakom vjerniku. Ovo je počelo na dan Pentekosta kada je Sveti Duh potpuno promijenio Isusove učenike. Postali su hrabriji u propovijedanju i učenju o njihovom Spasitelju.

DJELO SVETOG DUHA DANAS

Kroz biblijsku poruku Sveti Duh presvjedočava ljude o njihovoj grešnosti.¹¹ On nas oprema da služimo Boga i druge. Što se više predamo njegovom vodstvu i kontroli, to će naši životi postati više Kristoliki. To je zato što Duh Sveti donosi »ljubav, radost, mir, velikodušnost, dobrostivost, dobrotu, vjernost, blagost, uzdržljivost.«¹² Sami uopšte ne možemo živjeti životom koji pokazuje sve ove kvalitete, ali on čini mogućim da naši životi budu takvi.

ŠTA JE KRŠTENJE?

Skoro se svi grčki učenjaci slažu da riječ »krstiti«, koja se koristi u Pismu, znači uroniti, zagnjuriti, ili potopiti. Prvi čovjek koji je krstio ljude u Novom zavjetu bio je Ivan Krstitelj. U krštenju molimo Boga za oprostjenje.¹³

FILIP I ETIOPLJANIN

Kada je neko, ko je tražio istinu, prihvatio Isusovu poruku, bio je kršten. Filipa, Isusovog učenika, je anđeo vodio da susretne jednog Etiopljanina, kome je on govorio o Isusu iz knjige proroka Izaije. Etiopljanin je povje-

rovaio u ono što mu je Filip pričao i tražio je da bude kršten, a ovaj ga je odmah krstio na tom mjestu.¹⁴

ŠTA KRŠTENJE OZNAČAVA?

Krštenje simbolizuje umiranje i ukop sa Isusom i onda, kao što je Isus uskrsnuo i vjernik uskrsava u novi život u Kristu. Kao što Biblija kaže: »...svi mi koji smo kršteni u Krista Isusa – u smrt smo njegovu kršteni. S njim smo dakle ukopani krštenjem u smrt, da kao što Krist bi uskrišen od mrtvih... i mi u novosti života hodimo... Tako i vi smatrajte sebe mrtvima grijehu... Neka dakle ne kraljuje grijeh u vašemu smrtnom tijelu.«¹⁵

ŽIVOT S KRISTOM

Isus je rekao: »Tako neka vaše svjetlo svijetli pred ljudima da vide vaša dobra djela i proslave Oca vašega koji je na nebesima.«¹⁶ Od Kristovog vjernika se očekuje da sija njegovom ljubavlju, radošću i mirom. Ako slijedite Krista, mnogim ljudima neće smetati vaša nova vjera, ali mnogi drugi će biti uznemireni zbog toga što ste predali svoj život njemu.

Isus razumije ovakve situacije i upozorio nas je da slijediti njega neće biti lako. Međutim, on je također obećao da će nam dati mir u našim srcima. Rekao je: »Ne bojte se onih koji ubijaju tijelo, ali duše ne mogu ubiti. Bojte se radije Onoga koji može i dušu i tijelo uništiti u paklu. Ne prodaju li se dva vrapca za jedan novčić? Pa ipak, nijedan od njih ne pada na zemlju mimo Oca vašega. Vama su pak i vlasi na glavi sve izbrojane. Dakle, ne bojte se; vi vrijedite više od mnogo vrabaca. Ko god se dakle prizna mojim pred ljudima, priznat ću se i ja njegovim pred Ocem svojim koji je na nebesima.«¹⁷

PROMIJENJENI ŽIVOT

Kršćanin je poslušan Bogu iz ljubavi, a ne iz straha. On ga služi sa radošću i veseljem. Kršćanin ne može živjeti bez Krista. Isus je rekao: »Ostanite u meni, i ja u vama. Kao što loza ne može donositi roda sama od sebe, ako ne ostane na trsu, tako ni vi ako ne ostanete u meni. Ja sam trs, vi loze. Ko ostane u meni i ja u njemu, taj donosi mnogo roda; jer bez mene ne možete učiniti ništa.«¹⁸

Ovo nas podsjeća na to da ne možemo sami nadvladati Sotonu i njegove sljedbenike. Samo Isus može, jer je on porazio Sotonu jednom zauvijek. Sotona uvijek pokušava da naškodi onima koji su prihvatili Krista i da poljulja njihovu vjeru. On izaziva protivljenje kako bi naveo Isusove sljedbenike da se odreknu svoje vjere u njega, ali iskreni vjernici ga i dalje slušaju u ovakvim situacijama. Isus nas upozorava na protivljenje, ali nas i uvjerava da je on svemoguć. »To sam vam kazivao da se ne sablaznite. Izopćavat će vas iz sinagoga. Štaviše, dolazi čas kad će svaki koji vas ubije misliti

da Bogu čini službu. A to će vam činiti jer ne upознаše ni Oca ni mene... Ovo sam vam kazivao da u meni imate mir. U svijetu ćete imati muku, ali ohrabrite se! Ja sam pobijedio svijet.»¹⁹

REFERENCE

1. Poslanica Jevrejima 1:1,2
2. Matej 11:28
3. Ivan 14:6
4. Ivan 5:39
5. Ivan 3:2
6. Ivan 3:3
7. Ivan 3:5
8. Marko 16:15,16
9. Djela apostolska 2:14-42
10. Postanak 1:2; Otkrivenje Ivanovo 22:17
11. Ivan 16:8-11
12. Poslanica Galaćanima 5:22,23
13. Ivan 3:23; Djela apostolska 22:16; 1. Petrova poslanica 3:21
14. Djela apostolska 8:26-40
15. Poslanica Rimljanima 6:3,4,11
16. Matej 5:16
17. Matej 10:28-32
18. Ivan 15:4,5
19. Ivan 16:1-3, 33

Rječnik

Abraham: živio prije 4000 godina, predak Arapa i Jevreja. Bog je sa Abrahamom učinio savez (poseban ugovor) da će, ako mu ostane vjerran imati brojno potomstvo i Kanaaska zemlja će biti njihova zauvijek (Postanak 13:15,16). Osim toga, Bog je obećao Abrahamu i da će svi narodi na zemlji biti blagoslovljeni kroz njega (Postanak 12:13). Abrahamova biografija se nalazi u Postanku 11-25.

Adam i Eva: prvi ljudi stvoreni od Boga. Prvo je Adam bio stvoren, a onda Eva kao njegova saputnica. Živjeli su u Edenskom vrtu, ali su nakon nepošlušnosti prema Bogu, izbačeni iz njegove prisutnosti. Njihova biografija se nalazi u Postanku 2 i 3.

Ahmedije: sekta u islamu, osnovao ju je Mirza Ghulam Ahmed (1835-1908), koji je za sebe tvrdio da je obnovitelj islamske vjere.

Aleksandar Veliki: makedonski kralj i jedan od najvećih vojskovođa u historiji. Osvojio je mnogo tadašnjeg civilizovanog svijeta i u ta mjesta donio grčku kulturu. Živio je od 356-323 g. p.n.e.

Apostoli: dvanaest ljudi koje je Isus izabrao da budu s njim za vrijeme njegove službe na zemlji. To su bili: Andrej, Bartolomej, Jakov, sin Zabedejev, Ivan, Jakov, sin Alfejev, Juda Iskariotski, Tadej, Matej, Simun Petar, Filip, Šimun Zelot i Toma. Poslije Judine smrti njegovo mjesto apostola je preuzeo Matija.

Apostol: znači: »onaj koji je poslan«. U Mateju 10:5 Isus zove apostolima dvanaestoricu koje je on lično poslao u misiju. Isusov apostol je morao vidjeti Isusa i biti svjedok njegovog uznesenja. Djela 22:14,15; 1. Korinćanima 9:1 i 15:8.

U Djelima 14:4,14 Pavle i Barnaba su se također nazivali apostolima u drugačijem smislu. Antiohijska crkva ih je poslala u misiju (Djela 13:2,3 i 14:26,27). U tom smislu oni su bili apostoli Antiohijske crkve. Ove dvije upotrebe riječi 'apostol' se ne smiju miješati.

Autograf: izvorni manuskript u autorovom rukopisu.

Betlehem: gradić u Jordanu, 5 milja južno od Jeruzalema. To je bilo Isusovo rodno mjesto kao što je prorokovano u Miheju 5:2.

Čuda: moćna Božja djela koja se ne mogu objasniti kroz zakone prirode

Danijel: prorok koji je živio oko 600 godine p.n.e. Starozavjetna knjiga nazvana po njemu govori o istorijskim događajima u Babilonu i pokazuje Danijelovu vjeru u Boga. Također uključuje i vizije o budućim događajima.

Djela: peta knjiga Novog zavjeta. Daje nam prikaz rane kršćanske Crkve nakon Isusovog uskrsnuća. Napisao ju je Luka.

Emanuel: znači: »Bog s nama«. Jedno od Isusovih imena.

Evangelje: doslovno znači: »dobra vijest«.

Ezekijel: svećenik i prorok koji je živio oko 600 godine p.n.e. i naglašavao važnost poslušnosti Božjem zakonu. Također postoji i Starozavjetna knjiga nazvana po njemu, koja sadrži sljedeća proročanstva:

poglavlja 1-24: proročanstva o tome kako će Bog kazniti narod Judeje zbog njihovih grijeha.

poglavlja 25-32: proročanstva protiv susjednih zemalja koje su odbijale Božju volju i radovale se nesreći Izraelaca.

poglavlja 33-48: proročanstva o obnovi i spasenju Izraela.

Filo: vođa jevrejske zajednice u prvoj polovini prvog vijeka. Pisao je o filozofskim i teološkim predmetima.

Furqan: standard ili referenca prema kojoj sve mora biti suđeno.

Grieh: odstupanje od Božjeg zakona ili volje. Grieh je pobunjeničtvo protiv Boga i zato što je svet, Bog ne može tolerisati grieh. Međutim, sam Bog je u Isusu providio rješenje za ovaj problem. Čitajte Rimljanima 3:23; 6:23 i 1. Ivanova 3:4.

Izaija: prorok koji je živio oko 700 godine p.n.e. U Starozavjetnoj knjizi koja nosi njegovo ime nalaze se proročanstva koja predskazuju Isusov dolazak.

Ivan Krstitelj (Hazrat Yahya): veliki prorok koji je živio od oko 7. godine p.n.e. do 28 godine n.e. On je bio Isusov prethodnik koji mu je pripremio put. On je pozivao ljude da se pokaju za svoje grijeha i krštavao ih je u rijeci Jordanu.

Ivan: jedan od dvanaest apostola i Jakovljev brat, sin Zebedejev. Bio je inspirisan od Boga da napiše četvrto evangelje i tri poslanice koje nose njegovo ime.

Jeremija: prorok koji je živio oko 600 godine p.n.e. U Starom zavjetu nalazi se knjiga koja nosi njegovo ime, u kojoj je Jeremija pokušao da reformiše život Jevreja i u kojoj govori o osobnom zajedništvu sa Bogom. Također je upozoravao na Babilonsku invaziju.

Job: centralna ličnost Starozavjetne knjige koja nosi njegovo ime. Ova knjiga je priča o Jobovom trpljenju i Božjim lekcijama kojima ga je Bog učio kroz to trpljenje do njegovog konačnog spasenja.

Jona: knjiga u Starom zavjetu nazvana po njemu govori kako ga je Bog pozvao da prorokuje Ninivljanima. Napisana je oko 400 godine p.n.e.

Josif: jevrejski historičar koji je napisao istoriju od 20 tomova o Jevrejima koji su živjeli za vrijeme Neronove vladavine. On je bio upravitelj Galileje kada je izbio rat između Jevreja i Rimljana 66 godine.

Juda Iskariotski: apostol koji je izdao Isusa. On je bio blagajnik apostola.

Kodeks: prethodnik savremene knjige. Bio je načinjen savijanjem nekoliko araka papirusa u sredini i njihovim spajanjem nitima duž tog savijenog dijela. Kodeks je bio ispisan na objema stranama.

Kraljevstvo Božje: duhovna Božja vladavina. Izraz »kraljevstvo Božje« ili »kraljevstvo nebesko«, se odnosi na Božju vladavinu milosti tamo gdje je zlo nadvladano. Oni koji žive u ovom kraljevstvu poznaju pravednost, sreću, mir i radost. (Vidite Rimljane 14:17.)

Manuskript: zapis pisan rukom prije izuma štampanja, kojim se često mogu identifikovati određeni istorijski periodi prema materijalu na kojem je pisan i stilu pisanja.

Mazorejski tekst: osnovni tekst Starog zavjeta koji se vijekovima upotrebljavao u školama i sinagogama. Napravili su ga Mazoreji, rabinska škola u Palestini i Babiloniji u osmom i devetom vijeku nove ere koja je čuvala Starozavjetne rukopise.

Mihej: prorok koji je živio krajem 700 godine p.n.e. i čije ime znači »koji je kao Gospod«. U Starom zavjetu se nalazi knjiga koja nosi njegovo ime. Kroz njega je Bog govorio o ljudima koji su više bili zabrinuti za ceremonije nego za iskrenu pobožnost; o ugnjetavanju siromašnih, o istinitim i lažnim prorocima i o Mesiji koji dolazi iz Betlehema.

Nazaret: sasvim beznačajan grad u sjevernom Izraelu, u rimskoj provinciji Galileji. To je bio Isusov dom u ranim godinama njegovog života.

Nebukadonozor: Babilonski kralj od 605-562 godine p.n.e. On je podigao mnoge građevine i pod njegovom vladavinom Babilon je postao jedan od svjetski najznačajnijih gradova. On je također opkolio i uništio Jeruzalem.

Niniva: posljednji glavni grad drevnog Asirijskog carstva koje je ležalo na istočnoj obali rijeke Tigris. 612 godine p.n.e. bio je opkoljen i uništen i ostaci grada su se pronašli tek 1800 godine.

Obrezanje: obrezanje je bilo fizički znak Božjeg saveza sa njegovim narodom (Postanak 17:10,11).

Oproštenje: znači uklanjanje našeg grijeha zahvaljujući Božjoj milosti. Ovo je sve učinjeno mogućim kroz Krista (Efežani 1:7). Čitajte također Izlazak 34:6,7 i Psalam 103:10-12. Novi zavjet jasno govori da grešnik kome je oprošteno mora oprostiti drugima.

Otkrivenje: posljednja knjiga Novog zavjeta, otkrivena apostolu Ivanu. Sadrži poruke crkvama i vizije o budućnosti prikazujući kraj ovoga vremena. Njen grčki naslov znači »razotkrivanje« ili »odavanje« skrivenih stvari poznatih samo Bogu.

Pasha: jevrejski praznik koji označava bježanje Izraelaca iz ropstva u Egiptu oko 1200 g. p.n.e. (Izlazak 12). Pasha se proslavlja svake godine u Martu ili Aprilu.

- Petar:** Isusov apostol. Njegovo pravo ime je Šimun, ali mu je Isus dao ime Petar, što znači »kamen«. On je bio vođa rane kršćanske zajednice.
- Pilat:** rimski upravitelj za vrijeme Isusovog raspeća. Upravljaio je Judejom od 26-36 g. n.e. Isusu se sudilo pred Pilatom, koji je htio da ga oslobodi, ali se bojao da ne izgubi svoju službu.
- Pisma:** 21 knjiga Novog zavjeta od Pisma Rimljanima do Judinog pisma, također poznata i kao »Poslanice«. Ona su formalna i poučna i većinu ih je napisao apostol Pavle kršćanskim zajednicama koje je on osnovao.
- Ruta:** naziv Starozavjetne knjige koja nam daje priču o Ruti, Moapki koja se udala za Izraelca. Nakon smrti svoga muža Ruta se posvetila svojoj svekrvi i postala sljedbenik izraelskog Boga. Ona je predak Gospoda Isusa.
- Savez:** obavezujući ugovor napravljen od jedne stranke i prihvaćen od druge.
- Septuaginta:** najstariji grčki prijevod Starog zavjeta. Vjeruje se da je egipatski kralj imao sedamdeset jevrejskih učenjaka koji su preveli Toru za dobrobit Jevreja koji su govorili grčki. Ovaj prijevod je započeo oko 250 g. p.n.e. Najpoznatiji manuskripti Septuaginte su Vaticanus, Alexandrinus i Sinaiticus.
- Sura:** niz ili serija, poglavlje Kur'ana.
- Šabat:** (hebrejski-odmor) sedmi dan u sedmici koji traje od zalaska sunca u petak do zalaska sunca u subotu. Bog je završio stvaranje svijeta za šest dana. Zahtijevao je od Izraelaca da odvoje sedmi dan svake sedmice za štovanje i odmor (Ponovljeni zakon 5:12-15). Ovaj »odmor« je također značio, figurativno, vječni odmor koji čeka vjerne poslije smrti, Poslanica Jevrejima 4:8-11.
- Od kršćana se ne traži da drže jevrejske Šabate (Kološani 2:16). Od njih se traži da se sastaju i sjećaju Gospodinove smrti, ukopa i uskrsnuća. Ovo se čini tako što se dijeli kalež vina ili soka od grožđa koji predstavlja njegovu prolivenu krv i beskvasni kruh koji predstavlja njegovo tijelo, Matej 26:26-30; Marko 14:22-25; i 1. Korinćanima 11:20-26. Prvi dan u sedmici (što je naša nedjelja) je bio odvojen za ovaj događaj, Djela 20:7. To je dan u koji je Isus uskrsnuo iz mrtvih. Držanje ovog sakramenta je bilo poznato kao »lomljenje kruha« i »Gospodnja večera«, Djela 2:42; 20:7 i 1. Korinćanima 11:20.
- Šimun Cirenac:** čovjek sa područja Cirene koji je bio prisiljen da nosi Isusov križ (Matej 27:32; Marko 15:21; Luka 23:26).
- Tacitus:** historičar koji je živio od 55-120 g. n.e. On je napisao rimsku historiju od Augustina do Nerona.
- Tahrif:** znači »iskrivljenje«, mijenjanje. Odnosi se na optužbu muslimanskih teologa da su kršćani mijenjali i falsifikovali evanđelje.

Uznesenje: dramatični odlazak uskrslog Krista sa zemlje na nebo, koji se dogodio 40 dana nakon uskrsnuća. Djela 1:9-11; Marko 16:19; Luka 24:50,51.

Zaharija: prorok koji je živio oko 520 g. p.n.e. i napisao knjigu u Starom zavjetu koja nosi njegovo ime. On je pozivao ljude iz Jeruzalema da obnove hram i prorokovao o Božjoj pobjedi nad zlom i dolazećem Mesiji.

Zavjet: slično značenje kao i savez. Na arapskom je *Misaq ili Ahd*.

Žrtva: prinos životinjske krvi ili mesa Bogu u znak zahvalnosti ili plaćanja za grijeh. Prinoseći životinju Bogu, Hebrejski narod je davao drugi život kao zamjenu za svoj. Bog je zapovjedio da mu prinose najbolje, mlado muško jagnje bez mane.

Sadržaj

Uvod	3
1. Knjiga	4
Sadržaj Biblije	
Redosljed Biblijskih knjiga	
2. Biblija i Kur'an	7
Indžil kao standard	
Božja riječ se nikada ne mijenja	
Kur'an ne ukazuje na promjenu	
Prije Muhameda	
Poslije Muhameda	
Dokumentarni dokaz	
3. Inspiracija Biblije	10
Božja riječ	
Svjedočanstvo	
Stari zavjet	
Isusov sud	
Metod	
Jedinstvo poruke	
4. Vjerodostojnost Biblije	13
Izvorni manuskripti	
Tačnost teksta	
Trebaju li nam Tora i Evandjelje?	
5. Vjerodostojnost Biblije (2)	17
Arheološka nalazišta	
Pisana umjetnost prije Mojsija	
Poncije Pilat	
Običaji iz vremena prije Krista	
Grad Tír	
Uništenje Ninive	
Ispunjena proročanstva	
Drugi proroci	

6. Riječ koja ostaje	19
Svjedočanstvo Kur'ana	
Životinjske žrtve	
Šabat i ceremonijalni zakoni	
7. Proročanstva o Isusu	22
Isus treba da se rodi od djevice	
Isus treba da se rodi u Betlehemu	
Isus treba da čini čuda	
Isus treba da bude razapet	
Isusov bok treba da bude proboden	
Mnoga druga proročanstva	
Šta vi mislite?	
8. Isus, Mesija	25
Njegov dolazak na zemlju	
Njegova misija	
Isus, Krist	
Njegova učiteljska služba	
Njegova čuda	
Njegov uticaj	
9. Činilac raspeća	28
Zavjera	
Isusova kušnja, smrt i uskrsnuće	
Srž činjenice	
Teorija zamjene	
Teorija nesvjestice	
10. Uskrsli Isus!	32
Napadi	
Znak Jone	
Okolnosti	
Izvještaj svjedoka	
Poticaj	
11. Osoba Isusa	35
Isusov bezgrešni život	
Njegov autoritet nad grijehom	
Isus, Gospod uskrsnuća	
12. Isus, Sin Čovječiji	38
Veliki prorok	
Svrha	

13. Isus, obećani Mesija	41
Isus, obećani Mesija	
Svjedočanstvo anđela	
Svjedočanstvo jednog učenika	
Isusovo svjedočanstvo	
Mesija i Sin Božji	
14. Isus, Sin Božji	44
Otac i Sin	
Primjedbe	
Srž činjenice	
Isus kao Sin Božji	
Prvi i posljednji	
Jedinstveno sinaštvo	
Onaj koji me je vidio	
Očevici njegovog veličanstva	
Odlučno pitanje	
15. Isus, veliki učitelj (Parabole)	48
Božje kraljevstvo	
Parabola o sijaču	
Skriveno blago	
Pohlepni zemljoposjednik	
Parabola o izgubljenom sinu	
Zašto Isus?	
16. Isus, veliki učitelj (Čuda)	52
Prvo čudo	
Život djetetu	
Čovjek pored ribnjaka	
Hranjenje nekoliko hiljada ljudi	
Šta mi učimo?	
Isus hoda po vodi	
Pouka za nas	
Isus, Gospodar života	
Zaključak	
17. Isus, veliki učitelj (Vjera i djela)	56
Šabat	
Molitva	
Kako moliti	
Post	
Davanje	
Dobri Samarićanin	

18. Isus, velika žrtva	60
Adam i Eva	
Kain i Abel	
Abraham i njegov sin	
Pashalno jagnje	
Mojsijev zakon	
Pitanje	
Velika žrtva	
Svjedočanstvo Ivana Krstitelja	
Isusovo svjedočanstvo	
Bog s nama	
19. Drugi Isusov dolazak	63
Isusov povratak u islamu	
Isusov povratak u Bibliji	
Rad prilikom njegovog dolaska	
Vremenski činilac	
Svrha Isusovog povratka	
20. Krist, naš život	67
Šta treba da uradim?	
Ko je Sveti Duh?	
Dolazak Svetog Duha	
Djelo Svetog Duha danas	
Šta je krštenje?	
Filip i Etiopljanin	
Šta krštenje označava?	
Život s Kristom	
Promijenjeni život	
Rječnik	71

»Ali Bog pokaza svoju ljubav prema nama tako što Krist, dok još bijasmo grješnici, za nas umrije« (Poslanica Rimljanima 5:8).

Moja odluka da Krista prihvatim kao ličnog Spasitelja:

»Bože priznajem da sam grešnik i molim te da mi oprostiš moje grijehе. Vjerujem da je Gospod Isus Krist umro na križu za moje grijehе i uskrsnuo treći dan za moje opravdanje. Isuse, molim te uđi u moj život i vodi me kao Gospod i Spasitelj. Amen«

IME I PREZIME

DATUM

»Jer ako ustima svojim ispovijedaš da je Isus Gospod, i vjeruješ u svom srcu da ga Bog uskrisi od mrtvih, bit ćeš spašen« (Poslanica Rimljanima 10:9).

»Jer Bog je tako ljubio svijet da je dao svoga Jedinorođenog Sina, kako nijedan koji u njega vjeruje ne bi propao, nego imao život vječni« (Ivan 3:16).

»Ovo napisah vama koji vjerujete u ime Sina Božijega kako biste znali da imate život vječni« (1. Ivanova poslanica 5:13).

»Zaista, zaista, kažem vam: ko sluša riječ moju i vjeruje Onome koji me posla, ima život vječni te ne dolazi na sud, nego je prešao iz smrti u život« (Ivan 5:24).